

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

5-hasasos petit sor egyszer 20 fillér.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitótér sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Vasárnap, október 26.

Mai számunk főbb közleményei:

Vesérelkek: Arad vagyoni állapota.
Megvádolt aradi tanintézet.
Igazság és szervilizmus.
Egyről-másról. Irta: Lux Terka.
Forrongás a Kossuth-pártban.
Szerbia Európa szolgája.
Arad milliói.
Aradi löversenyek.
A kisjenői választás bűnügye.
Hieronymi — pénzügyminiszter.
Milyen a szűret?
Székes automobilon.
A bizalmas értekezlet.
Két trónörökös haragja.
Az öngyilkos törvénytörési elnök.
A gasztályn tárgyak.
A vörös kabát.
Tárca: Őszi dal. Irta: Varságh János. — **Kain.**
Irta: Timár Szaniszló.

Arad vagyoni állapota.

Arad, október 25.

A mostani budgetes napokban, mikor minden politikai és törvényhatósági testület, kezdve az országgyűléstől egész a városok közgyűléséig, a következő évi költségvetés összeállításán dolgozik, nem lesz érdektelen megismerni a mi városunk vagyoni helyzetét, amelyet áttekinthető pontos kimutatásban tár elénk az az ives nagy számadat-halmaz, amelyet *Lócs* Rezső pénzügyi tanácsos állított össze Arad szab. kir. város összes tartozásairól és ezen tartozások fedezetéről.

Ez a munka tulajdonképen a város

tervbe vett konverziójának tárgyalásához készült, szükséges ez azonban más célokra is, miután tökéletes és könnyen áttekinthető, azonkívül — úgy tudjuk — ilyen kimutatás eddig nem állt rendelkezésre annak, aki alapos tájékozódást akart szerezni Arad vagyoni helyzetéről.

Megtudjuk a kimutatásból, hogy Aradnak összes — kölcsön felvétel útján szerzett — adóssága: hat és fél millió koronánál többet (6.512,610 korona 74 fillér) tesz ki. Ennek fedezetéül szolgálnak: ingatlanok majdnem nyolc millió korona (7.878,385 korona 04 fillér) értékben; ingók négyszázezer korona értékben és végül jogok (tőkésítve) majdnem négy millió korona (3.791,383 korona) értékben. E háromnemű fedezet összértéke pedig tizenkétmillió korona értéket képez.

Erdekes, hogy a hat és fél millió korona tartozásból mennyi pénzt vesztett el a város illetékek, bélyeg-költségek és kamatveszteség címén? Hatalmas ez az összeg. Tőkeveszteség címén mintegy kétszázötvenkilencezer koronát vesztett el Arad, illetékekben és bélyegkiadásokban pedig negyvennégy és fél ezer koronát fizetett el. Tehát a hat és fél millió kölcsöntőke helyett tisztán csak 6 millió kétszázézer koronát kapott a város.

Ennek a hatalmas összegű adósságnak évi törlesztési összege aránylag nem sokat: háromszázötvennyolcezeröttszáznegyvennyolc koronát tesz ki. Ennyi az évi annuitása az összes tartozásoknak.

Furcsa helyzetbe kerülne a város, ha tartozásait egyszerre, és pedig lejárat előtt akarná kifizetni. Majdnem valamennyi kölcsönénél *storno-dij* van kikötve s ez készpénzben százötvenhétezer koronánál többet tenne ki. A *storno-dij* átlag három százalék, három kölcsönénél azonban nincs kikötve, s a legújabb, a folyó havi közgyűlés által felveendő kétszázezer koronás ut-kölcsönénél pedig csak két és fél százalék lesz. Meg kell jegyeznünk azonban, hogy a tartozásokból (a legrégebb kölcsön 1890-ből való) már csak öt millió kilencszázezer korona áll fenn.

A kölcsönök kamatlába átlag 4-50 százalék, s az ilyeneknél 0-52 százalék a tőkétörlesztés. Egy, az *Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár*-tól (a fa- és fémipar iskola kibővítésére) felvett kölcsönnek 5-50 százalék a kamata, a tőkétörlesztés azonban évenként kétezer korona. Legdrágább a *Budapesti első hazai takarékpénztár*-tól 1900-ban felvett négyszázhatvanezer koronás kölcsön, melynek kamatlába 5-30/0, a tőkétörlesztés 1-80 százalék, annuitása tehát nem kevesebb, mint 7-1 percent.

Arad vagyonai a következő összegeket jövedelmezik: ingatlan belsőségek: 103,345 korona, külsőségek 157,871 korona; ingók (értékpapírok 4 1/2 százaléka) 18,000 korona; jogok: a köveztvám múlt évi jövedelme 109,454 korona (a hat évi átlagnál tízezer koronával kevesebb) és a helypénzszedési jog jövedelme, a múlt évben 80,114 korona (a hat évi átlagnál

TÁRCA

Őszi dal.

Vége van már, vége lett a nyárnak,
Búfakasztó, borus idők járnak.
Megeredt a fellegeknek könye —
Mintha csak a mi nyarunkat
Elsiratni jönne.

Elszállott a fecskemadár délre,
Elrepült a mi kedvünk is véle;
A nagy utra oly gyenge a szárnyuk:
— Sirassuk meg mind a kettőt
Vissza se is várjuk!

Varságh János.

Kain.

Irta: Timár Szaniszló.

Sűrű felhők kóvályogtak az égen s a napot sötétlen áttetsző fátyollal borították. Olyan félmohály-féle világosság derengett a földön, mint mikor a nappal az éjbe megy át észrevétlenül.

Bogáth Péter kedélyének épen ez felelt meg legjobban. Ilyenkor eljárógatott hosszan az utcákon s a tömegben elvegyülve, egyedül érezte magát. Neki bocsátotta képzeletének

szárnyait, a felhők tornyosulásában, felhők futásában furcsa tüneményeket keresett, a melyek az emberi élet hasonlatosságáról mondtak neki meséket.

Mert hogy az emberi élet haszontalan és cél nélkül való, arról régóta meg volt győződve. Honnan eredünk? Hová megyünk? Sok kinnal, győtrélemmel, küzdelemmel és csalódással teljes pályafutásunk mi célt szolgált? Mi szándéka van velünk a teremtőnek most, a míg itt járunk-kelünk és azután, ha pályafutásunkat befejeztük s átlépünk az élet Rubikonján? — Mindenezekre a kérdésekre elméje hiába kereste a választ. S mert nem találta, megállapodott abban, hogy minden haszontalan.

Pedig a sors nem is bánt vele nagyon mostohán. Örökség révén meglehetősen vagyonos volt. Mérnöki hivatása szép munkakört is szerzett neki. Élvezetben, munkában megtalálhatta volna kedélybeli megindulásainak levezető csatornáját. De semmiben sem télt öröme, ha csak a szabad, nagy természet szemléletében nem, melynek örökké rejtelmes, kifürkészhetlen működése sejtelmeket ébresztett benne. A nagy természet annál varázsosabb volt előtte, minél megfejthetlenebbnek találta — tüneményeit.

A világi élet, a világi üzlet utálatos volt előtte. Az érdekek és élvezetek után való futkosás, az önzés és hiúság vásárja, a mérték, a melylyel az emberek az érdemeiket mérik, mindig visszatetszést ébresztettek benne és állandó pesszimista világnézetre vezették. Egyetlen

emberen kívül senkit se szeretett. De az is igaz hogy azon az egy emberem kívül őt sem szeretete senki.

Mindezt vissza lehetett vezetni arra, hogy a szerelemben nem volt szerencséje. Egyetlen egyszer szeretett (ily egyéniségek csak egyszer tudnak szeretni), akkor is csalódott. S ez a csalódás is tulérzékenységnak volt tulajdonítható. A leány tapasztalatlan és fiatal volt. A férfinak nehéz küzdelem nélkül adta oda magát s ez a könnyű győzelem kiábrándította. „Ez sem jobb a többinél“ — gondolta és csakhamar, a nélkül, hogy a szerelem kelyhét együttesen fenékgig ürítették volna, a leánynak hátat fordított s kitörülte emlékezetéből. U leg-alább azt hitte, hogy kitörülte. Balga emberi szív, mely azzal áztatja magát, hogy a lélek lapjáról valamit végképen le lehet törölni! Ha oda folt esik, hol a tengernek az a sok vize, a melylyel azt lemoshatjuk?

Hazaérkezett és épen egy neki megfelelő olvasmányba akart fogni, a mikor kopogtattak ajtaján.

— Ha a hegy nem megy Mohamedhez, Mohamed megy a hegyhez — köszöntött be hozzá egyetlen jóbarátja Lőrinc Elemér ügyvéd, a ki vele egykoru volt. Az iskolákat is együtt végezték s már gyermekkorukban fejlődött ki köztük nagy rokonszenv, a mely az idők során csak növekedett. Elemérnek más volt a temperamentuma, más a világnézete, de talán éppen az ellentétek miatt szerették egymást.

másfél ezer koronával kevesebb.) Ezek szerint az évi összes vagyon-hozadék: négyszázhatvanötezer és 786 korona.

A város vagyoni és jövedelmei közül csak a jogok nincsenek lekötve fedezetként, s így ezeknek hárommillióötszáz ezer korona értéke és százkilencvenhatezer korona évi átlagos jövedelmeivel a város szabadon rendelkezhetik. Itt jegyezzük fel, hogy a város összes vagyainak, ingók, jogok, ingatlanok, évi összes jövedelme 468,786 koronát tesz ki.

Legnagyobb hitelezője a városnak tudvalevőleg a Cs. és kir. szab. ált. osztrák földhitelintézet Bécsben. Ettől az intézettől tíz rendbeli kölcsönt vett fel a város, úgy, hogy a többi összes hitelezők csak négyen vannak. Együtt csak a földhitelintézetnek vannak lekötve és pedig valamennyi kölcsönéhez Aradváros összes ingatlanai, egy takarékpénztárnak, az *Aradmegyeinek*, az ingók (a regale kötvények) és végül két takarékpénztárnak — az *Első hazáinak* és az *Arad-csanádinak* — pedig Arad sz. kir. városnak, mint erkölcsi testületnek szavatossága.

Kölcsöneit az alábbi célokra vette föl a város: 1900-ban régebbi kölcsönök kifizetésére, lyceum berendezésére, a leégett színház újjáépítésére, a Hasszinger- és templom-utcai iskolák felépítésére; 1893-ban: az új vágóhid építésére és a Kossuth-utcai honvéd-laktanya kibővítésére; 1895-ben: a csatornázás költségeire és a honvéd-huszár laktanya kibővítésére; 1896-ban a fa- és fémipar iskola felépítésére; 1898-ban: ugyanennek kibővítésére és a Marospart erődítési munkálataira; 1899-ben: a kulturmérnöki hivatal felépítésére és a főter aszfaltozására; 1900-ban: a mellék-utcáknak aszfalt-makadammal való burkolására; 1901-ben: az új honvéd-huszár laktanya felépítésére.

Nincs felvéve még a kimutatásba a tanítóképző építésére előirányzott hatvan ezer koronás és a pécskai- és simándi-utak burkolására tervbe vett kétszáz ezer koronás költség, továbbá az Újtelep-városrész csatornázására és az aszfalt-kölcsön

konvertálására felvenni szándékolt kölcsönök. Ez utóbbiak felvételének előkészítése azért késik, mert a csatornázás költségvetésével a mérnöki hivatal még nem készült el, az aszfalt-konverzió ügyét pedig még a jogügyi-bizottságnak kell előbb tárgyalás alá vennie.

Polónyi és Széll. Polónyi Gézának a „Független Magyarország” mai számában megjelent s Széll Kálmán miniszterelnökhöz intézett nyílt levelére, mint lapunknak táviratozzák, a félhivatalos „Magyar Nemzet” kijelenti, hogy Polónyi kommentárja helytelen és téves. Az 1899. évi harmincadik törvény cikk helyes értelmezése az, hogy az 1907-es terminus a mai állapot fentartásának határideje, az osztrák viszonosság feltételével. Egyéb feltételt a törvény nem tűzött ki. Egyébként az ügy szóba fog kerülni a képviselőházban is s akkor a miniszterelnök megadja Polónyi levelére a választ.

Az önálló vámtérület mellett. Gróf Zichy Jenő, a székesfejérvári kerület országos képviselője, november 23-án Kossuth Ferenc országos képviselővel Székesfejérvárra megy, hol az önálló vámtérület mellett népgyűlést fognak tartani.

Megvádolt aradi tanintézet.

(A tanfelügyelő nyilatkozata.)

Arad, október 25.

E cím alatt jelent meg a „Függetlenség” című aradi napilap tegnapi számában egy közlemény, a mely közlemény szerint az aradi g. kel. román szemináriumban és tanítóképző-intézetben megbotrányoztató és törvénybeütköző állapotok vannak. A közlemény szerint eme állapotokat Jancsó Benedek miniszteri biztos a múlt tanév végén tartott záró-vizsgálatok alkalmával tapasztalta, s a miniszterhez intézett jelentésében a visszás állapotok megszüntetését kérte.

A közlemény nem származhatott Jancsó Benedektől, mert téves, a valóságnak meg nem felelő adatokat tartalmaz. Jancsó nem a papnevelő-intézet, hanem csupán a tanítóképző-inté-

zet megvizsgálására volt kiküldve. Ki volt pedig küldve azért, mert a múlt tanév folyamán a miniszterhez valaki a szobán lévő intézetnél fennálló botrányos állapotok sürgős megvizsgálásának elrendelése tárgyában jelentést tett, mire a miniszter az intézet megvizsgálását elrendelvé, 764—902. számú jelentésében a minisztert megnyugtattam, de egyszersmint kértem, hogy a tanképesítő-vizsgálatokhoz egy, elméleti és gyakorlati szempontból kiváló szakértőt biztosképen leküldeni méltóztassék.

Leküldetett Jancsó; a ki a képesítő-vizsgálatokon jelen volt, a ki a gyakorló-iskolát és az intézet internátusát, szerelvényeit, tornaterét, gazdasági kertjét alaposan megvizsgálta.

Nem tehetett egyebet, mint azt, hogy a minisztert megnyugvásában megerősítette.

A szobán lévő intézetnél 18 év óta gyakorlom az állami felügyeletet, s így az intézet szervezetében, fejlődésében és eredményeiben teljesen ismerem. És éppen ezért mert ismerem, nemcsak illetékes és jogosult, de kötelezett is vagyok arra, hogy a szervezetében ma már alig kifogásolható, fejlődésében példaadó s eredményeiben kiváló tanításával ezideig megbízva volt derék tanárok ellen intézett orvítamások ellen lelkeim egész meggyőződésével és meggyőződéseim egész erejével óvást emeljek.

A tegnapi közlemény szerint: „*megbotrányoztató azon hanyagság, mely a magyar nyelv oktatása körül észlelhető.*”

Ezt állítani istentelenség; Pipos Péter dr. tanárt becsületes munkájában és ragyogó eredményeiben így megvádolni, így meghurcolni lelketlenség; Hamsea Ágostot, a ki az intézetnek 10 éven át volt igazgatója, a botrányos állapotok megtűrésének részesévé tenni, becsületes hazafiságát kétségessé tenni akarni botorság.

Dr. Pipos nemcsak a magyar nyelvtan és irálytan egész tananyagát végzi el, de a magyar irodalom-történet kiváló alakjait is ismerteti, és nemcsak a száraz életrajzi adatokat követeli, de működésük irányait árnyalatait és eredményeit is számba veszi. Tudnia kell a növendékeknek a magyar költészet leg-hazafiasabb, legremekebb alkotásait és ismerni kell a tanulóknak „Történelmi olvasmányok” címén a magyar nemzet korszakos eseményeit, uralkodóinak és hőseinek legkiválóbb tetteit.

Egy oly román tanítóképzőben, a melyben a növendékek Vajda-Hunyad, Fohászokodás, Himnusz, A rákosi szántó, A madár fiaihoz, A Tisza, Az alföld, Távolból, Családi kör, V. László című költeményeket tudják és szavalják: a tanár nem lehet gonosz!

Fáj a lelkeimnek, hogy Pipos tanár becsületes munkája iránt csak egy napra is kéte-

A mosolygó jövevénynyel kezét fogott; szivarral kínálta meg és csakhamar beszélgetésbe merültek, mialatt Elemér egy hintaszékben kényelmesen elhelyezkedett.

A vendég minden átmenet nélkül egyszerre vallomással állt elő.

— Már csak elmondok pajtás, a mi legjobban égeti lelkemet; tudd meg: házasodom.

Péter nagy szemeket meresztett.

— Ez csakugyan érdekes ujság. Mert ebből azt is megérttem, hogy leszámoltál a nyugodalmas élettel és mindennel, a mi ezzel kapcsolatban van.

— Már megint a régi pesszimista vagy!

— En perze, téged el foglak veszteni.

— Ugyan!

— El foglak veszteni, ha mondom. Nem tudom, nem is akarom nézni, mint megy tönkre az egyetlen ember, a kihez ragaszkodom. Ne szakíts felbe — tette hozzá gyorsan, mikor barátja tiltakozni akart. — Én nem bánom, ha az egész világ hanyat-homlok rohan bele abba a zavaros árba, a melyet az élet képvisel. Alapítsanak családot; vesződjenek gyermekekkel s fáradozzanak velők csak azért, hogy új nyomorultakat hozzanak a világra. Hitessék el a balgák magokkal is, másokkal is, hogy két lélek (egy férfi és egy nő lelke) úgy össze tud forrni valami pap, vagy anyakönyvvezető hokusz-pókusz által, hogy többé el nem választható. Nevetséges! Igazán nevetséges! Hát csak ugyan vannak még, akik azt hiszik, hogy heterogén elemek úgy tudnak egyesülni, hogy elválaszthatatlanok? Pokolba ezzel a balhiedelemmel! Minden ember ennek haszontalansá-

gáról csak akkor győződik meg, a mikor már késő!

— A szerelem, barátom! Hát a szerelem?

— Ennek dicsőítését engedd át a költőknek. Én nem hiszek benne. Csak mámor van, de szerelem nincs. Az embernek a szerelem az, ami az éjjeli lepkének a lobogó tűz. Neki iramodik vakon és bután s csak akkor látja a veszedelmet, a mikor már halálos sebet kapott. Nekem hiába beszélsz a szerelemről.

— Nekem pedig hiába beszélsz a szerelem haszontalanságáról. Ebben meg nem egyezünk.

— Akkor hagyjuk, barátom. Csak azt mondom még, hogy éppen téged szerettelek volna meggyógyítani. Az egész világgal nem törődöm, mert hisz az egész világ arra való, hogy bizony evolúciók után tönkremenjen . . .

— Vagy kialakuljon! . . .

— Azt mondtam: tönkremenjen. Csak téged, a kit testvéremnek tartok, téged szeretnélek a mámortól és az utána következő kiábrándulástól megmenteni, de látom, hogy nem lehet.

— Ily módon nem. A szerelem az egyetlen, a mi az állat fölé helyez bennünket. Ez az én hitem. Beszéljünk másról.

— Beszéljünk hát másról. Ki az, a kit választottál, vagy aki téged választott?

— Igazi angyal.

— Ezt mindjárt gondoltam.

— Ha látnád, ösmernéd!

— Jó, jó. Halljuk a közelebbi adatokat.

— Huszonhárom éves; szőke, karcsu, kecses, szerény, nem végzett felső iskolákat, nem

tud zongorázni, házias, egyszerű; szeme kék, homloka nyílt, kezei fehérek . . .

— Elég, elég! Ennyi tulajdonság éppen jó arra, hogy egy férfit elbolondítson. Mi a neve?

— Arvalány, varrónő, hozomány, hála Isten, nincs, a nevén Morvai Ida . . .

Két villamos körte égett a szobában. Egyik az íróasztalon, a másik a szoba közepén a függő-lámpán. A villamosfény alkalmas arra, hogy elmossa az arcokon megjelenő színváltozást. Ezt a szolgálatot most is megtette. Egy régi, kopott festmény függött a falon: egy nevető szaurit ábrázolt. Arra függesztette szemét Bogáth Péter és sokáig nézve a képre, sokáig hallgatott. És hallgatott azután is, a mikor barátja nagy bőbeszédűséggel, hosszan és részletesen elmondta neki, miképen s hol ismerkedett meg a leánnyal, milyen módon figyelt meg, a mikor kész munkát szállított oda, a hol a munkát megrendelték. S miképen történt, hogy a szép leányt egy toladó fráter, egy aszfaltbetyár az utcán megszólította s az üldözött leány segélyt keresve, nézett körül s ő akkor pártját fogta, az aszfaltbetyárnak kalapját leütötte s hazakisérte a varróleányt tisztességesen; másnap pedig, mint illik, annak rendje s módja szerint az illetővel megverekeedett, adott is egyet neki annak rendje s módja szerint kardjával a feje bubjára, s azután meglátogatta tisztességesen a leányt, köztük lassankint szerelmi viszony fejlődött s végre elhatározta, hogy nőül veszi.

Minél bőbeszédűbb volt Elemér, annál hallgatagabb lett Péter. Sőt annyira magába süllyed

lyek támadhattak azok szívében, a kik a tegnapi, a Kolozsvári Ellenzék útján jóhiszeműleg közölt, de rosszul értesült forrásból származó közleménynek hitelt adtak.

Foglalkozott az intézetnél a magyarnyelv tanításával Dr. Petrán János tanár is, a ki azonban Pipos tanár működését nem gátolta, nem bénította, hanem szorgalmas és becsületes munkával gyámolította.

Dr. Pipos és dr. Petrán a budapesti egyetemen végezték tanulmányaikat s így a magyar nyelv tanítására jogosultak. E két tanár a folyó tanévben a magyar nyelv tanításával nem foglalják el, de helyüket Costa János, a magyar nyelv tanítására képesített okleveles tanár foglalja el. Új tanerő Mihulin Miklós okl. tanár is, a ki a természettudomány és földrajzi tantárgyakat adja elő.

Azt mondja továbbá a közlemény, hogy „a tanítóképzőbe felvettek oly tanulókat, a kik alig végeztek többet egy-két gimnáziumi osztálynál, jóllehet törvény szerint legalább is négy középszály végzését kell kimutatni.”

Ez a dolog nem így áll, mert az 1868. évi 38. t. cz. 86. §-a szerint a tanítóképző-intézetekbe felvételi vizsgálat után is felvehető a jelentkező ifjak.

Az aradi g. kel. képzőbe évek hosszú során csak kivételesen jelentkeztek olyan ifjak, a kik a főgymnasium, főreáliskola vagy polgári iskola négy alsó osztályát végezték, ezért a szentszék már évek előtt a négy képezdei osztályt megelőző előkészítő osztályt létesített, s itt az ifjakat előképezve, felvételi vizsgálat után juttatták a képezde első osztályába.

Ez az állapot tehát a törvény szempontjából kifogás alá nem eshetett és nem eshetik.

A szentszék a törvény által megengedett kivételes állapotot is segíteni ohajtva, az idén — a kormány kényszerítő beavatkozása nélkül — gazdag anyagi segélyezés biztosítása útján már 10 oly növendéket vehetett fel az első osztályba, a kik a középiskolák négy alvó osztályát sikerrel végezték. A szentszék az előkészítő osztály beszüntetése mellett a folyó tanév elején kimondta, hogy jövőben csakis négy középiskolai osztályt végzett növendékeket vesz fel.

Panaszolja továbbá a tegnapi közlemény: a hogy az aradi g. kel. román tanítóképző-intézetnél, miniszteri rendelet ellenére, leányokat is bocsátanak vizsgálatra.

Való hogy leányok vizsgálatra bocsátattak, de nem való, hogy miniszteri rendelet ellenére bocsátattak, mert a közoktatásügyi miniszter csak f. évi január hó 14-én adta ki ama rendeletét, a melylyel leányoknak tanítóképző-intézetekben való vizsgáztatását és képesítését végleg

beszünteti. A miniszter a szentszék kérelmére azonban megengedte, hogy ama leányok, a kik az aradi g. kel. képzőbe mint magántanulók a rendelet kibocsátása előtt már felvételtek, tanulmányaikat folytathatják és képesítő-vizsgálatra bocsáthatók.

A folyó tanévre már egyetlen leány magántanuló sem vétetett fel, miből nyilvánvaló, hogy rendeletellenes dolgok e tekintetben nem történtek és történni nem fognak.

Az, hogy leányokat is bocsátottak képesítő-vizsgálatra, azért történt, mert az ország területén g. kel. román tanítóképző intézet nincsen, de román tanítónőkre szükség van.

A tegnapi közlemény szerint „az aradi g. kel. tanítóképzőnél beállott az a fura állapot, hogy több a magántanuló, mint a rendes tanuló.”

Ez sem egészen így áll, mert bárha a képesítő-vizsgálatokon 20—25 nyilvános rendes tanuló mellett 30—40—50 idegen is jelentkezik, ezek csak csekély részben magántanulók, hanem elvénhető 40—50 éves tanítók, a kiket az esperesek zavarnak be a képesítő vizsgálatra. Ez a bezavarás azonban nem érinti az intézetnek sem törvényes állapotát, sem szellemi fokozatát, mert az így muszájból jelentkező veteránok kevés kivétellel úgy is elbuknak.

Végül megjegyzem, hogy a Kiepert-féle térkép nem Magyarország térképe, hanem Schulwandkarte von Europa; de ez is tűzre került, s ma már csupán az egyetemi nyomda részéről kiadott térképek vannak használatban.

Kérem tisztelt Szerkesztő urat, méltóztatásuk eme helyreigazító és megnyugtató soraimnak annyival is inkább helyet adni, mert kétségtelen, hogy magyar részről jövő jóindulat, igazság, méltányosság és tárgyilagosság, román részről is csak hasonló hangulatot és magatartást eredményezhet.

Varjassy Arpád.
kir. tan. tanfelügyelő.

TÁVIRATOK.

A függetlenségi párt akciója.

Budapest, október 25. A függetlenségi párt az indemnitás vitájára erősen készül. Hírlik, hogy a párt igen sok tagja fel fog szólalni annak folyamán. Ezenfelül az a tervük, hogy bizalmatlanságot fejezzenek ki a kormány iránt az utóbbi intézkedések, főleg a katonai javaslatok miatt.

A bécsi tőzsde-reform.

Bécs, október 25. Az urakháza ülését, a mely 12 órára volt kitűzve, délután 3 órára halasztották és pedig hír szerint a tőzsdehatáridőzlet szabályozásáról szóló törvényjavaslatnak újabb bizottsági tárgyalása miatt.

A bányász-sztrájk.

Dunkerque, október 25. A szindikátus megbízottai közölték a hatóságokkal a szavazás eredményét, és egyidejűleg megtagadtak minden közönséget a zavargókkal és hangsúlyozták, hogy határozatuk végrehajtásában számitanak a hatóságok támogatására. A prefektus birtalményt bocsátott ki, a melyben kijelenti, hogy a sajnálatos rendzavarások részeseit megbüntetik és a munka szabadságát megvédik. A várost és a kikötőt meg fogják védeni sőt egyszisztenciák minősíthetetlen merényletei ellen s ebben számít a lakosság józanságára, hogy a munka fenn ne akadjon.

Igazság és szervilizmus.

(A Dobó-ügy. — Aradváros díja.)

Arad, október 25.

A szervilizmus mindíg lázításnak tartotta az igazság kimondását.

Igy esett meg velünk is, hogy az „Arad és Vidéke” lázításnak minősítette mindazokat az igazságokat, amiket két egymástól teljesen különálló, de egyidejűleg felszínre került ügyben: a kisjenői di-zkvalifikálás, és Aradváros ezer koronás díja dolgában, néhány lapszámon keresztül mondottunk.

Az „Arad és Vidéke” annyiszor ismétli a maga tévedéseit, hogy szükségesnek tartjuk mi is megismételni a magunk megingathatlan igazságát, és néhány újabb adattal támogatni álláspontunk helyességét.

Lássuk előbb a Dobó-ügyet.

Dobó István tegnap megjelent egyik szerkesztőségében, és előadta, hogy a kisjenői löversenyek intézősége két ízben is tudatta vele levélileg, hogy a versenyen fia részt vehet. Az egyik levél így hangzik:

Tisztelt Uram!

Becses nevezése alapján Malachit (apja Fenék, anyja Menyasszony) nevű

látszott, mintha a szavak csak lelkének felszínét érintették volna, de képzelete megint elkalandozott az emberi lét határaihoz s azon-töprengene, hogy miért oly haszontalan minden ezen a világon?

Pedig odahallgatott jól; pedig barátjának minden szava lelkét érintette s mintha ama esodálatos rekeszekben, a melyek lelkünkben vannak, harangkongás támadt volna. Talán arra emlékeztették Pétert, hogy volt idő, a mikor, mint gyermek, kezeit szépen összetéve, imádkozott, míg anyja odahajolva ágyacskája fölé, leste ajkainak mozgását? Boldog gyermekkor, boldog tudatlanság! A mikor még a tudás és kétely meg nem mérgezték a lelkét; a világot szépek, a nap fényes szekerét díszőnek, s az egész mindenséget tündöklőnek láttuk! A mikor még nem töprengtünk a lét haszontalansága s az emberek gonoszsága fölött. Áldott és szép gyermekkor; ha téged újra visszavarázsolni lehetne!

Még mindig ott állt a szoba közepén, a mikor barátja már rég eltávozott. Révedező szeme ismét megakadt a nevető szatíron s folyton nézte, nézte, mintha az a nevetés, az a gunyos, cinikus nevetés oly nagyon megfelelt volna lelke hangulatának.

Eszébe jutott . . .

Ugyanaz a leány volt az, a ki már egyszer az övé volt; a ki könnyű szerrel, küzdelem nélkül odaadta magát neki s éppen ez a könnyű küzdelem ábrándította ki a leányból is és a nőkből általában is. S ha még kétsége lett volna, hogy hátha csak névhasználatosság az

egész, eloszlott az is, a mikor Elemér megmutatta neki a nő arcképét.

S nagy konfliktus támadt benne: elmondja-e barátjának, az egyetlen embernek, a kit úgy szeretett, hogy testvérjének tartotta, vagy engedje át a leánynak, a későbbi csalódásnak, a kiábrándulásnak? Nem jobb-e megelőzni a katasztrófát, ha egy ember szerelmi világának összeomlásával jár is az?

— Ez a seb — úgy gondolta — be fog hegedni, a minthogy az enyémet meggyógyította az idő. De ha engedem, hogy visszafonhatlan kötelék támadjon közöttük s a család akkor jó, a mikor már késő lesz, nem vétetem-e a barátság, a testvéri érsés ellen, az egyetlen ember ellen, a kihez ragaszkodtam az életben.

A szoba hat-hét méter hosszú volt s ugyanolyan széles. Ki tudná megszámlálni, hányszor mérte végig a töprengő ember hosszában-keresztben ezt a szobát? Egyik gondolat kergette agyában a másikat. Hol cselekvésre, hol hallgatásra határozta magát. S mindegyik határozatát nyomban magdöntötte az ellenkező érv. Hosszu ének óta ilyen vihar nem zavarta meg lelkét.

De az utolsó indok, a mikor fölmerült benne, véglegesen döntött. Eszébe jutott, hogy az a nő, talán egy gyöngye pillanatában, talán más oknál fogva, meggyón mindent barátjának s akkor az jogosan kérdőre fogja vonni, miért nem világosította fel őt akkor, a mikor még idő volt rá?

— Mit feleljek akkor neki? — gondolta.

Hogy álljak meg előtte? Mivel mentegessem magam.

Leült íróasztalához s írni kezdett. Levelét így kezdte:

— Minthogy nemcsak barátomnak, de testvéremnek is tartalak . . .

Azután elmondta a levélben viszonyát a lánnyal, csalódását, kiábrándulását s azt is, hogy — noha feledni remélt — a leányt még most is szereti, azzal a fájdalommal, a melylyel csalódott szíve csak szeretni tud . . .

A levelet jól lezárta, magához vette s újra az utcára menvén, egy postaszekrénybe dobta.

Másnap ismét este volt már, a mikor Elemér az ajtó indulatosan kinyitotta, berontott a szobába, a leveleket kikapta zsebéből, darabokra tépte s a vendéglátónak a darabjait arcába dobta.

— Itt van Kain! — kiáltotta magából kikelve — örvéndj művednek!

Péter meredten, sápadtan nézett rá.

— Kain vagy, ismétlem, ha testvérednek tartottál — szólt fuldokló hangon Elemér — minek világosítottál fel? Kértem én, hogy világosíts fel? Nem boldogabb lettem volna tudatlanságomban? Mit tudsz te arról, mi az a csalódás? Csak addig boldog a szív, a mig nem vesz tudomást arról, a mi boldogságának útjában áll! Én nem kutattam volna a leánynak multját; nem kérdeztem volna soha: szeretett-e, botlott-e valaha. De ti, az igazság Kain ivadécai, oda álltok a szerető szívek közé és durva kézzel széttepitek a legszebb álmokat, megölik az illuziókat, megmérgezik a szí-

lovát a hölgyek díjára előjegyeztük. Miklós fia, aki már lovagolt urlovas-versenyben, természetesen itt is részt vehet.

Paikert,
titkár.

Ez a levél eléggé világosan bizonyítja, hogy Dobót hivatalosan engedték a starthoz.

És mindeme előzmények után mégis hivatalosan diszkvalifikálták.

Azt pedig ne mondja nekünk senki, hogy ha véletlenül egy *Károlyi* gróffal történik meg a kisjenői eset, aki netalán a szabályok szerint szintén el nem ismert urlovas, hogy a mágnás urfival éppen úgy bántak volna el, mint Dobó Miklóssal; hogy a verseny-intézőség tévedéseért *Károlyi* gróft büntették volna meg, mint a hogy megbüntették a rendezőség tévedéseért a szegedi parasztagda fiát.

Ezt a hibát nem csürés-csavarással, a versenyszabályok fejetetejére állított magyarázgatásával, hanem a tévedés őszinte, nyílt beismerésével lehet csak jóvá tenni.

De hiszen álláspontunk igazát támogatja egyhangulag az egész közvélemény, minden vidéki és budapesti lap, leszámítva talán a „Hazánk“-at, melyet körülbelül olyan fonál fűz az egész- és félvérletenyésztőkhöz, a milyen gyengéd kötelék fűzi oda az „Arad és Vidék“-ét.

És nem is kívánunk több szót vesztegetni ez ügyre, elmondunk benne mindent, amit a mi polgári eszünkkel igaznak tartottunk.

Lássuk a másik dolgot, az előbbtől teljesen külön állót, a város ezer-koronás lóverseny-díját.

Mikor lapunk élén felvetettük ezt a kérdést, akkor kijelentettük, hogy szükségesnek és kívánatosnak tartjuk minden körülmények között, hogy ami ez ügyben történik, az komoly gazdasági szempontból történjék, s ne a hecc kedvéért.

Az „Arad és Vidék“ azonban, úgy látszik, minden áron heccet keres a dologban, hogy annál hüségesebben kimutathassa a maga hivatalos jellegét. És e lap, mely tegnap vérbeli urlovassá ütötte fel magát, ma már azt mondja, hogy:

veket. Nagyobb bűn a lelket megölni, mint a testet. Te azt a bűnt követted el, a miért megérdemled, hogy átkozott légy.

Elemér lehanyatlott egy székre s arcát mindkét kezével eltakarta.

— Azt hittem, kötelességem — szólt vibráló hangon Péter.

— Ez a kötelességtudás nyomorult ténye — felelt megtörve Elemér. — Mi hasznom van most belőle, hogy tudom. Az első szóra, hogy megmutattam neki a levelet megvallott mindent. Hisz te vagy a bűnös, te vagy a csábító! O fiatal, ártatlan volt s hitt neked, de nyomorult módon elhagyta. Most örökségül rám hagyta azt, a mit tudsz s házasságomba e borzasztó tudatot viszem magammal.

— Hát nőül veszed mégis? . . .

— Nőül veszem, mert én ki nem tépem a szívemből. De rólad, a kit az első testvérgyilkosnál: Kainnál rosszabbnak tartok, hallani sem akarok többé.

Péter még hallotta barátjának lépéseit az előszobában, a mikor szeme megint a nevető szatíron akadt meg, a kinek vigyorgása a világos világitásban még bántóbb, visszataszítóbb volt, mint valaha. Mintha ő is azt hangoztatta volna, a mit magában ismételt a tévelygő ember.

— Lehet, hogy Kain vagyok! Talán csak ugyan gyilkol a tudás s csak az a szív él, a mely tudatlan marad! . . .

A szatir pedig folyton nevetett a képen . . .

— A megye én vagyok!

Nos, tisztelt elvtárs! Vedlett laptárs, az urlovasi minőségből nem kívánjuk degradálni önt, de azt a kijelentést szíveleje meg tőlünk, hogy mi sem önt, sem az urlovasait nem tekintjük még *Arad-vármegyének*. Azért tehát, ami érdeme van ennek a vármegyének a várossal szemben, azzal ne dicsekedjék el ön. Noha egyébként nem óhajtjuk, hogy a megyei urak valami nagyon öregbítsék érdemeiket idebenn; szellemükkel és uralmukkal együtt maradjanak ők csak odaküln. A társadalmi különválásra jobb talaj a poros aszfaltnál a zöldelő mező.

De meg védelmével árt ön annak is, akinek használni akar. Mert minek vonja bele, teszem fel, a verseny-egylet elnökének, t. i. a főispánnak személyét a vitába? A főispán nem fog győzelmet aratni, ha az ezer koronás díjat megadja a közgyűlés; és nem éri vereség, ha az utóbbi nem szavazza meg azt. Ön személyes élt ad egy gazdasági kérdésnek, mert a maga céljaira így látja jónak.

És kérde tőlünk, hogy mi az összefüggés a tüzoltók lakbárilletménye és az ezer koronás díj között? No hát megmondjuk:

Az összefüggés a város szegénysége.

Mikor kénytelenek vagyunk megtagadni, amiért a szegények esedeznek, vajjon akkor morális dolog e megadni azt, amit a gazdagok kérnek? Tavaly óta nagyot változott a város gazdasági helyzete. Tavaly óta a pótdó tetemesen emelkedett; újabb, fontos szükségletek merültek fel. A város hazafias képviselőtestülete évi három-ezer koronát szavazott meg az aradi Kossuthszoborra tíz éven át. Lelkesedéssel adtuk meg az összeget, de a város érdeke úgy kívánja, hogy onnét vegyük el, ahonnét elvehető.

Ez a mi véleményünk. — Ez a mi igazságunk.

És ezt az egyenes szókimondást nevezik lázításnak, terrorizmusnak azok, akik sem lázítani, sem terrorizálni nem láttak bennünket soha, — de hizelegni sem.

Egyről-másról.

(Amiről beszélni lehet. — A pártvacsorák titka. — A délutáni ülések. — Még egy kis politika. — A kanári-egyesület. — Dankó Pista.)

Irta: Lux Torka.

Budapest, október 25.

Valamelyik nap egy köruti ház udvarán jöttem keresztül s a következő elmés dialóg ütötte meg fületem:

Az udvarra beront egy rikkancs és torakszakadtából ordítja: Friss Ujság. Valamelyik emeletről asszonyi hang szól le:

— Van szenzáció?

— Van! — kiáltja a fiú.

— Mi?

— Az, hogy nincs szenzáció!

Ah, én is ilyenformán felelhetek önöknek, kedves olvasóim, arra a kérdésükre, hogy mi ujság Budapesten? Semmi kérem, semmi. Csupa unalom, becsületes sablonosság ásitozik mindenfelől. Se szenzációs sikkasztás, se szenzációs politika, se színházi esemény, semmi. Ah, ez nem krónikásnak való élet! Mert lássuk csak, miről is lehetne beszélni?

Talán az új százkoronás bankjegyről, amely alig született meg és már is faragják a nekrológját? Hogy: mi történik vele, ha elkopik, megrongálódik? Eh, ki törődik ilyesmivel! Fő-dolog, hogy: legyen, aztán adjuk ki és újra legyen. Széval bánjuk is mi: fiatal, öreg, sima, avagy ráncos ábrázatu, csak legyen!

Vagy talán beszéljünk a boldogtalan póttartalékosokról? Nem, senki elől se kaparitom el a maga fazekát s ez a fess *Fehérváryé*. In-

kább beszéljünk a pártvacsorákról. Ez kedves, pikáns és fölöttébb naiv kis mulatság, amit következőképpen szerkesztenek meg: Páros napokon az agráriusok vacsoráznak a miniszterelnök mellett, páratlan napokon a régi gárda. Csakhogy a világ nem egyedül agráriusokból és régi gárdából áll, hanem olyan politikusokból is, a kik — egyedül vacsoráznak.

Hát nem tisztára olyan játék ez, hogy: Misinek van egy elefántja. Gyönyörű szép elefánt, minden gyerek megakarja simogatni, játszani akar vele s a nemesszívü Misi egyszer az egyik pajtását, máskor a másikat boldogítja a nagy elefánttal. De vannak Misinek olyan barátjai is, akik éjjel-nappal az elefántról álmadoznak, de azért inkább meghalának a vágytól, mintsem kunyorájanak Misinek: Add ide egy percre! Bizony Isten vigyázk rá, mint a szememre. Tessenek elhinni, minden csak visszasugárzás.

S mit szólnak önök a délutáni üléshez? Ugy-e, milyen frappáns ötlet? Az ember aludhat ha akar tizenegy óráig és a gyomorbaajos honatya megebédelhet pontos időben, nem kell állott levest, elkényszeredett filét rágnia, a a nagyságos honasszonyokat sem pukkasztja meg a méreg a várakozás miatt s ami első-rangu szempont, a törvényhozóknak szabad marad az estéjük, mert eddig nem volt szabad szegényeknek. Hogy miért nem volt szabad? Hja kérem, ha én orákélok volnék, nem volnék: krónikás.

De most jut eszembe, hogy nem az országos, hanem a helyi politikusok között miocoda viharos kögyülés volt szerdán! A pékeket és hordárokat tárgyalták s a karzat tele volt pékekkel, akik szabad politikai nézeteiket egy-egy viharos abcug, vagy éjlenkiáltásokban rögzítették meg.

— Könnyű a pékeknek! — sóhajtott egy öreg hordár a városháza előtt, a hol poszton állt. — Minket az urak tartanak el, de sz urakat ők tartják ki kenyérel! Hát ők politizálhatnak.

A színházak körül szomorú világ van. *Hegyi Arankát* szerződés nélkül hagyták. Én tökéletesen értem *Kaglevich* gróf keserűségét, amelyet kiöntött egy bucsuzkodó leveleiben. Igazán, nem érdemes nagyinak, utólérhetetlennek lenni mások miatt. Ezt értem a *Hegyi Aranka* esetéből, de azt nem értem, hogy egy büszke nagyur hogy csöppenhet a panaszkodás nivójára? Kár, kár!

S mivel, a varjuk beszédénél tartok, álljunk meg egy percre a madárvilágnál, mert egy fölöttébb érdekes egyesület jött létre: *nemes kanárimadár-terjesztők egyesülete alakult*. Nem pártolom. Fölöttébb szűk utcában lakom s a vis-á-vis szomszédom fiatal asszony, a jobb-oldali vis-á-vim öreg kisasszony, a baloldali agg legény, alattam ifju varróleány lakik, fölöttem tiszteskoru özvegy, — folytassam? Nos, hát ezeknek egytől-egyig van kanárijuk és ez mind reggeltől késő estig énekel.

S még ezeknek a sárga haramiáknak egyesületük is lesz. Még lesz egyebünk is. Egészségtani muzeumunk, ahol a népet szemléleti uton tanítják meg, hogy mi minden ellensége az egészségnek s miképpen kell ellene védekezni. De furcsa! Hát miképpen kellene? A gazdag embert megtanítja erre a pénze s aki-nek nincs, azt nem tanítja meg az egészségügyi muzeum se.

Nagyobb baj az mindeneknél, hogy a nóták *Pelófi*je, a nótakirály: *Dankó Pista*, nagy beteg és most tányéroznak miatta, hogy elküldhessék — a nap után.

Bizony Isten szégyenlem ezt a pár sort leírni, hogy *Dankó Pista* miatt . . . Hol vannak

a Szemerék, Blaskovichok s azok a magyar mágnások, akik ezeket nyernek egy lovon és ezeket veszítnek el a zöldsztalok mellett és nem látják meg a szegény haldokló cigányt, akinek egy nyomorult ezresbankó talán visszaadná azt, amit azok a gazdag urak remegve lesnek egy-egy drágább lovuknál: az életet.

Erről nem is lehet sokat beszélni. Itt csak látni kell — és — pirulni.

EGYESÜLETI ÉLET.

— Az aradi korcsolyázó-egylet október hó 26-án, vasárnap délelőtt 10 órakor, a Kaszinó egylet helyiségében (Szabagság-tér, városi bérház, I. emelet) tartja rendes évi közgyűlését.

Forrongás a Kossuth-pártban.

(Ellentétek a párt és vezére közt.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 25.

Egyenesen szenzációs az, amit ma a Bécsben megjelenő *Zeit* a Kossuth-pártban uralkodó állapotokról ír. Kétség nem férhet a *Zeit* értesülésének hitelességéhez annál is inkább, mert a parlament megnyitása óta szemmel láthatóan kiélesedtek a helyzetek a *Kossuth* Ferenc vezetése alatt álló pártban.

Az idézett lap a következőket írja:

Aki a legutóbbi időben figyelemmel kísérte a magyar parlament működését, annak okvetlenül feltűnt, hogy a Kossuth-párt harcias hangulatba csapott át. Ennek csak az lehet az oka, hogy a párt vezetése mindinkább kisiklik a felette mérsékelt Kossuth Ferenc kezéből s hogy a pártban olyan áramlatok jutnak felszínre, melyekkel szemben Kossuth akaratára érvényesülni nem tud. Az ő vezérsége egyébként soha nem volt korlátlan s Kossuthnak nagyon sok esetben kellett alárendelni a maga nézetét a párt többsége nézetének.

Az ellentét a párt és vezére közt még nem nyilvános. A pártnak nagy szüksége van a Kossuth névre s azért nem lenne észszerű Kossuth Ferencel a nyilvánosság előtt ujjat húzni, viszont Kossuth Ferencben sokkal nagyobb a becsvágy, semhogy a legnagyobb magyar ellenzék vezérségéről, amelylyel annyi befolyás jár, lemondjon.

Az elégedetlen elemeknek tehát az a praktikája, hogy egyes fontos kérdésekben a verést egész csendesen mellőzik. Ismeretes például az, hogy Kossuth Ferencet lepte meg legjobban, midőn a Ház első ülésén *Barabás* Béla kirohant a dinasztia ellen. Az elégedetlen elemek az ülést megelőző éjszakán valóságosan összeesküvésszerűen beszélték meg azt a coupot.

Fontosabb ennél az, hogy taktikai kérdésekben mindinkább kihagyozódik az ellentét Kossuth Ferenc és pártja között. A párt fiatalabb tagjai mindenáron meg akarják obstruálni a kiegyezést, nemkülönben a véderő javaslatokat is. Kossuth ellenben csak komoly parlamenti diskussziót akar.

Most már nagy kérdés, melyik taktikát teszi magáévá a párt többsége. Ha Kossuth a nyilvánosság elé viszi e belső harcot, akkor bizonyos, hogy az ő akaratára fog érvényesülni, mert mint említettük, a pártnak életszükséglete az ő neve.

Ez az állapot nagyon elkedvetlenítette az ellenzék néhány jelesebb politikusát. *Justh* Gyula, *Ugron* Gábor például nem tudják megbocsátani Kossuth Ferencnek, hogy a pártot erélyes akciókban megakadályozza, míg mások azt veszik tőle rossz néven, hogy a párt ifjabb s szilaj temperamentumu tagjait nem mérsékeli.

Mindenesetre el kell dölnie ez állapotnak jobbra vagy balra, mert nem maradhat meg a legnagyobb magyar ellenzék ebben a mai stádiumban, midőn az egyik rész ki akarja obstruálni az önálló vámterületet, a másik rész pedig a miniszterelnök legengedelmesebb ellenzékét alkotja.

Szerbia Európa szolgája.

(Egy szerb államférfi nyilatkozata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 25.

A szerbek állami életének egyik előkelő vezérémbere a szerbek mostani politikájáról érdekes kijelentéseket tett s e kijelentésekben olyanformán tüntette fel Szerbiát, mintha az európai hatalmasságoknak még a gondolatát is kilesné, hogy a hatalmasságoknak örömet szerezzen.

A nyilatkozatnak ez a tartalma:

Ami azokat a diplomáciai tárgyalásokat illeti, melyek a szerb királyi pár livádiai útjának abbahagyására vezetett, az azokról közölt hírek *tényeken alapulnak*.

Az orosz kormány nem egyszer, de többször is tett ígéretet, hogy az orosz cári pár hajlandó fogadni a szerb királyi párt. Mikor aztán úgy a bolgár, mint a montenegrói fejedelem sorrendben előbb fogadtattak az orosz udvarnál, mint a szerb király, az orosz kormány önként és nem a szerb kormány reklamációjára, magyarázatot adott, mely szerint a két fejedelem fogadtatása azért nem volt elhalasztható, mert bizonyos ünnepélyességekkel volt összekötve, egy már előre meghatározott napon.

Az okokat, melyek miatt a livádiai út végül mégis eimaradt, most nem akarom szellőztetni. Különösen nem akarom kutatni, hogy mennyit tett meggátlására az orosz udvari kamarilla, melynek nem volt inyére, hogy az orosz cári pár polgári származása női királynéként fogadjon. Hogy a szerb király sértve érezhette magát, a miért a fogadtatás, a melyet ilyen tárgyalások előztek meg, elmaradt, az természetes és azt is meg lehet érteni hogy, az orosz részről történt sérelem első benyomása alatt arra gondolt, hogy a szerb politikának olyan irányt fog adni, mely Oroszország iránt kevésbé lett volna barátságos, mint ezelőtt.

Miután a király erős akaratú fiatal ember, elhatározása rögtön kész volt; minthogy azonban tudatában volt annak is, hogy a szerb nép akaratával számolnia kell, engedett egy tapasztalt államférfiakból álló értekezlet kérésének, elhatározását megváltoztatta és ama minisztérium helyett, melyet újabban akart szervezni, megtartotta a mostanit. Ugyanez a tekintet a nép akaratára és az alkotmányra, melynek megtartását esküvel fogadta, akadályozta meg a szerb királyt abban, hogy a királyné öcscsét trónörökösé kinevezze. Az a hír, hogy *Lunjevics* hadnagy már trónörökösé proklamált, teljesen alaptalan.

A király tudja, hogy ebben az irányban az európai hatalmak hozzájárulása nélkül mitsem tehet és a szerb trónörökösödési kérdés csak olyan irányban lesz valaha rendezhető, melyet az európai hatalmak jóváhagynak. *Szerbia különben is hozzászólt már, hogy Európa akaratának aláveti magát.* Európa megbízott bennünket, hogy rendezzük az agrár-kérdést és mi rendeztük, magunkra vállalva a rendezés nehezét.

Berlinből felszólítottak bennünket, hogy építsünk vasutakat. Mi erre hajlandók vagyunk azon feltétel mellett, hogy Bulgária és Törökország fölépíti a szükséges összeköttetéseket.

A két állam megígérte az összeköttetéseket, de nem építette fel. Szerbia mégis kiépítette a vasutakat.

Csak nemrégiben is játékbankot akartunk engedélyezni Belgrádban. A feltételek, melyeket ajánlottak, fényesek voltak. Az állam és a pénzügyek rendkívüli hasznára lett volna az engedély s a nép is követelte. Minthogy azonban Európa kifogásokat emelt a játékbank ellen, a szerb kormány végre is megtagadta az engedélyt.

Szerbia evvel a simulékonyságával jogot szerzett magának Európa jóindulatára és különösen nagy súlyt fektet most is *Ausztria-Magyarország jóindulatára*. Az osztrák-magyar politika régebben talán tulsokat foglalkozott egyes szerb államférfiakkal és keveset a szerb néppel. *Garasanin* megy, de a nép marad. Ausztria-Magyarország most könnyen megnyerheti a szerb nép rokonszenvét, és a mostani idő különösen alkalmas, mert bizonyos, hogy a szerb kormány fentartja Oroszországgal a barátságos viszonyt, de viszont buzgóbban törekszik Ausztria-Magyarország kegyeiért, mint eddig is tette.

Aradi lóversenyek.

(Első nap.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 25.

A két napos aradi meeting ma kezdődött. A Birkás-dűlő, melynek göröngyös gyepén az egyenlőtlen klasszisu lovak így október végén össze szokták mérni az erejüket, ezuttal is a megszokott képet mutatta. Ugyanazok az arcok, ugyanazok az alakok a tribünön, a totalizátor körül, s csekély változással a rég ismert versenyparipák. Volt ugyan egy-két ló, a mely már nagyobb pályán szaladt s uri mivoltának tudatában gögösen lenyerítette a plebejus-istállókat kevésbé előkelő szülötteit, ezek a lo-honoráciorok azonban semmi különösebb meglepetést nem keltettek.

Mind a hat futam sima lefolyású volt; semmi izgalom, semmi váratlan fordulat nem hozta tűzbe a sportmanek és sportsladyk kedélyét. A favoritok bejöttek hűségesen elsőnek s így a totalizátor sablonos kvótát fizetett. Legnagyobb osztalék Aradváros díjánál esett: tízre *ötvennyolc korona*. Ennél a futamnál a sokat emlegetett *Dobó* István *Malachit*-ját rakták, a Fenék-ivadék azonban ezuttal megcsalta a benne bizakodókat: még helyet sem kapott. *Pajacsevich* gróf *Dragina*-ja győzött egy hosszal a hatos mezőnyben.

Az eladók versenyén *Attila*-val szemben, a mely két év előtt a német derbyn másodiknak érkezett, *Felicitas* lett a nyerő. El is kelt rögtön. Az utolsó futamban *Krause* főhadnagy kapott zajos éljeneket.

A tribünön és környékén jelen volt hölgyek névsora s következő:

Avarffy Melanie, gr. Breda Viktorné, br. Bánhidny Antalné, Beteghné, Boros Ivánné, dr. Baross Ferencné, Baross Boriska, Blaskovich Ernesztiné, B. Szabó Józsefné, Cifra Emma, dr. Cédly Károlyné, Cserépy századosné, Csiky Tilike, Csiky Dénesné, dr. Csernovics Diodorné, Elmauer főhadnagyné, Fehér Józsefné, Freibeisz Miklósné, Gutsjahr Mihályné, özv. Hauszer Károlyné, Hermann Gyuláné, Herzig századosné, Hansenoerlné, Jakabffy Zoltánné, Jancsovits Margit, ifj. Kintzig Jánosné, Kintzig Margit, özv. Kintzig Ferencné, Kubelka főhadnagyné, özv. Kabdebó Kálmárné, özv. Kintzig Ferencné, Laczkovicsné, br. Metzger századosné, Mihailovics Ica, Noszlopyné, br. Nyékyné, özv. Ortutay Gyuláné, Purgly Lászlóné, Pálffy Cica, gr. Porcia Lajosné, ifj. Purgly Lajosné, Pauer főhadnagyné, Paikert Henrikné, Simon Jenőné, Simon Mar it, br. Solymossy Lajosné, Schröder Béláné, Thaler főhadnagyné, Tomka Erzsike, Tiszti Kriszta, Urbán Ivánné, Urbán Péterné, Vásárhelyi Janka,

Vásárhelyi Józsefné, Vásárhelyi Dezsóné, Valerián Józsefné, Waclavicek századosné stb.

A versenyek részletes eredménye a következő:

I. Félvérek gátversenye. 600 kor. a győztesnek, 200 kor. a másodiknak. Távolság 3200 méter.

1. Fejér József 56 sk. Marigold 72 lov. Czárán János.
  2. Cserépy száz. id. sh. Desidier 73¹/₂ lov. Sandl főh.
- Hoffmann L. alezr. 66 sh. Szeles II. 73¹/₂ lov. Liptay főh.

Futottak még: br. Coudenhove K. fhdgy. 56 szh. Fitzroy 72 (lov. br. Eltz), Teimer Oszkár fdgy id. pk. Kokette 73¹/₂ (lov. tulajdonos). Nagy Akos száz. 56 sh. Biró 72 (lov. Raus főh.) Birói ítélet: Első hat hosszal könnyen, három hosszal harmadik. Tot. 4: 11, 10: 29.

II. Arad szab. kir. város dija. 1000 kor. a győztesnek, 200 kor. a másodiknak. Sikverseny. Táv. 2400 m.

1. Gr. Pejacsevich A. 36 sk. Dragina 65¹/₂ lov. tulajdonos.
  2. Krause János 36 sh. El Batidor 69¹/₂ lov. Krause Károly.
- Czárán János 46 pk. Moderne 73¹/₂ lov. tulajdonos.

Futottak még: Dobó István 56 pm. Malachit 71 (lov. Szemere), br. Baich Iván id. pk. (fv.) Eszter 69¹/₂ (lov. Sandl főh.), gr. Starhemberg száz. 36 pk. Bieta 65¹/₂ (lov. tulajdonos.) Birói ítélet: Első egy hosszal, harmadik három hosszal. Tot. 4: 23, 10: 58.

III. Csálai dija. Gátverseny. 1500 kor. a győztesnek, 300 kor. a másodiknak, 200 kor. a harmadiknak. Táv. 3200 m.

1. Liptay Béla 36 fk. Vielliebchen 65 lov. Szemere.
2. Paikert Henrik 36 stpk. Moki 65 lov. Sandl főh.
3. Gr. Starhemberg 36 sk. Anisette II. 66 lov. tulajdonos.

Futottak még: Orsich P. 66 pm. Da capo 72 (lov. br. Eltz), Krause János id. sh. Vitézlő 72 (lov. Krause Károly) Dániel Ferencz id. pk. Aque-Viva 72 (lov. Csizsár főh.) gr. Pejacsevich 36 stpk. Kitchener 65 (lov. Raus főh.) Birói ítélet: Első három hosszal könnyen, harmadik hat hosszal. Tot. 4: 13, 10: 34.

IV. Kurticsi dija. eladóverseny. 1000 kor. a győztesnek, 300 kor. a másodiknak, 200 kor. a harmadiknak. Táv. 1600 m.

1. Gr. Pejacsevich 36 stpk. Felicitas 62 lov. Nyárai.
2. Gr. Orsich 36 pm. Becsvágy 68¹/₂ lov. Hutter.
3. Krause János 56 pm. Attila 73¹/₂ lov. Krause Károly.

Futottak még: Paikert Henrik 36 pk. Aranybaba 62¹/₂ (lov. Judik), Czárán Zoltán 36 stpk. Annie 63¹/₂ (lov. Czárán János). Birói ítélet: Egy hosszal könnyen első, négy hosszal harmadik. A nyertes lóra Fejér József, Orsich gróf és Pejacsevich gr. árvereztek. 1650 koronáért Fejér József lett a győztes Felicitas. Tot. 4: 13, 10: 33.

V. Hadseregi gátverseny. 600 kor. a győztesnek, 200 kor. a másodiknak, 100 kor. a harmadiknak. Táv. 2400 m.

1. Edlinger O. hdgy. 46 sk. Gracilis 65 lov. tulajdonos.
2. Nagy Akos száz. 56 ph. (fv.) Bojtár II. 67¹/₂ lov. Raus főh.
3. Noszlopy E. száz. id. sh. (fv.) Remény 64¹/₂ lov. Sandl főh.

Birói ítélet: Első könnyen négy hosszal, rossz harmadik. Tot. 4: 10, 10: 25.

VI. Hölgyek dija. akadályverseny. Tisztelet-díj, 1000 kor. értékben a győztesnek, 200 kor. a másodiknak. Táv. 4000 m.

1. Vojnich S. 56 pk. (fv.) Csinos 72 lov. Krause főh.
2. Nagy Á. száz. 46 sh. (fv.) Honi II. 70 lov. Raus főh.

Birói ítélet: Négy hosszal első. Nagy Akos százados a mázsálónál protestációt adott be, mert lemázsálás után a nyertesnél fél kilóval kevesebb súly mutatkozott, a protestálást azonban a jury elutasította. Tot. 4: 5, 10: 14.

TANÜGY.

(—) Az állami tanítók fizetése. Az állami elemi iskolákban összesen 4100 tanító működik, kiknek fizetése a jövő évi költségvetésben a következőképpen van előirányozva: nyolcvan tanító 1400, háromszáznyolcvanhat 1200, kétezerötven 1000 és ezeröttszáznyolcvanhárom 800 korona fizetést kap, a fizetések összege 3,892.000 korona. A tanítók ezen fizetése, mint Halász Ferenc miniszteri osztálytanácsos a kultuszminiszterium lapjában megírja, csak ideiglenes, mert az állami tanítók fizetése az állami tisztviselők fizetését rendező új törvényben szintén rendezve lesz, amennyiben az állami tanítók fizetésrendezése iránt a tárgyalások a pénzügyminiszterrel, aki ezen ügy iránt a legjobb indulattal viseltetett, végleg befejeztettek, még pedig olyan eredménnyel, amely a tanítók jogos és méltányos érdekeit az állam pénzügyi viszonyainak megfelelően teljesen kielégíti.

Arad milliói.

(Steinhardt Mór dr. jelentése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 25.

A városi tanács mai ülésén, melyet *Institóris* Kálmán polgármester elnöklete alatt délután négy órakor tartottak meg, a folyó ügyek letárgyalása után számolt be Steinhardt Mór dr. ügyvéd, a város tb. főügyésze a Weitzer-féle hagyaték ügyében tett gráci utjának eredményével. A beszámoló világos képet nyújtott arról, hogy miképpen áll a városra hagyott nagy örökség dolga, s megnyugtatóul szolgált arra nézve, hogy az örökség, ha kisebb is, mint eleinte hitték, teljeseb megcsonkítatlanul jut a nemes célok szolgálatára, melyekre az örökhagyó ember-barát szánta.

Steinhardt Mór dr. fáradságot nem kímélve, buzgalommal és nagy tudással végezte az előleges felbecsülés s ellenőrzés nehéz és komplikált munkáját, melyért a város közönsége teljes elismeréssel adózhatik neki.

Kimerítő jelentésének, melyet nagy figyelemmel hallgatott meg a tanács, lényege a következő:

Bécsi tárgyalások.

Mielőtt Grácba tért volna, rövid időre megállapodott Bécsben, hogy Neufeld Károlylyal, Weitzer barátjával és üzlettársával tárgyaljon. Ez annál is szükségesebbnek látszott, mert *Panholzer* dr. tól, a Weitzer-család ügyvédjétől vett értesülés szerint a hagyaték jóval kisebbnek mutatkozott, mint amennyire maga Weitzer becsülte.

Már itt Bécsben meggyőződést szerzett arról, hogy az örökséget senkisémet apasztotta meg, hanem tényleg kevesebbet hagyott hátra Weitzer, a hír szerinti négy millió koronánál.

Megérkezés Grácba.

Grácba érkezve, mindent rendben talált. A végrendelet, a kodicillum, a vagyon-jegyzék, s egy az özvegyhez intézett levél a közjegyzőnél voltak letéve, a többi fontosabb iratot pedig Wertheim-szekrénybe zárták, melynek kulcsait lepecsételt borítékban őrizték. A borítékot az özvegy, több rokon, köztük *Ramor* Lajos, az aradi waggongyár vezérigazgatója, *Panholzer* dr. ellátták pecsétjükkel, s a pecsét alatt aláírásukkal.

Ezt a levelet bemutatták Steinhardt-nak. Ez az eljárás teljes megnyugvást keltett benne, habár a vagyon csak fele annyinak mutatkozott is, mint amennyire Weitzer becsülte.

Miért kisebb a hagyaték?

Hogy a vagyon miért kevesebb a négy millió koronánál, arról úgy a maga utánjárása,

mint *Neufeld* Károly és *Temple* végrendeleti végrehajtó együttes felvilágosítása alapján a következőkben győződött meg:

A gráci waggongyár 1676 darab részvényből, melyek értéke egy millió koronára becsülhető, 222 darabot eladott Weitzer. Az aradi waggongyár 1850 darab részvényből egy sincs meg. Hire járt, hogy tiz részvény még meg van. Ez azonban tévedés, mert a tiz részvényt is eladta a többivel együtt. Mielőtt a grác-soproni lakatosáru-gyár felállított volna, érintkezésbe lépett *Schöller*-ekkel és vételre kínálta nekik az aradi waggongyár részvényeit 144,000 koronáért, azzal, hogy ha sikerül a grác-soproni gyár, úgy még 72,000 koronát kap a részvényekért. A gyáralapítás sikerült, s így összesen 216,000 koronát kapott Weitzer.

Kérdés most, hogy hova fordította ezt a pénzt? Nagy összeggel volt terhelve *Schöller* és *Neufeld* cégeknél, a gráci waggongyárnál, továbbá nagy összeget fordított a haller-schlossi kastély hátralékának fedezésére, végül a megmaradt pénzt igen előnyös négy és fél százalékos kamatoztatás mellett elhelyezte egy gráci bankban.

Egy millió helyett négyszázezer.

Nagy eltérés mutatkozik a *Store-féle* vasművek részvényeinél. A vasfinomító művet, mely utóbb kőszénybányavállalat is lett, a *Schöller* cég, *Neufeld* és *Weitzer* vették meg, mint hanyatló vállalatot. Az ő kezükben azonban annyira felvirágozott, hogy ötven százalékot is jövedelmezett évenként, átlagosan azonban huszort százaléknál nem kevesebbet. Az átlagot véve alapul, ötvenezer korona jövedelmezőséget vett számításba Weitzer.

De az általános ipari dekadencia, a vas-kartell felbontása, azt okozták, hogy 1900-ban már jóval csekélyebb hasznot hozott a vállalat. Ekkor még adtak osztalékot, a következő évben azonban, bár 63,000 korona volt a haszon, már — elővigyázatból — nem. 1902 évben, mikor 70,000 korona veszteség mutatkozott, ezt némi fedezetlen hiánytól eltekintve, a 63,000 koronával egyenlítették ki. Jövedelemre a jövő évben sincs remény, de ha a drótszegeket illetőleg november hóban létesül a tervbe vett kartell, úgy 1904-ben szép nyereségre van kilátás, de 50,000 koronára, mint hajdan, soha többé.

Neufeldék szerint a *Store-féle* vasművek belső értéke négyszázezer korona, nem pedig egy millió, mint ezt hajdan Weitzer becsülte. Itt még tüzetes megbecsülés van hátra, mert óriási illetéket kell a leltározásnál fizetni. Ha egy millióval vennék fel a leltározásnál az értéket, úgy 84,000 korona volna az illeték.

A bécsi palota értéke 360,000 koronával van felvéve s ez meg is felel a valóságnak. Ennek a palotának a török követség a bérlője, mely 24,000 korona évi bért fizet. Más bérlőtől a legjobb esetben fele ennyit lehetne kapni, s így, bár rossz fizető a török követség, nagyon előnyös arra az esetre, ha a palotát eladnák. Míg ez a bérlő lakik a palotában, megadnak érte 350,000 koronát, különben jóval kevesebbet. Steinhardt azt a tanácsot nyerte, hogy a legelőnyösebb, ha tudnak a palotán.

Itt megjegyzendő, hogy Weitzer első, elvált felesége számára 9000 korona vitalicium van bekebelezve a palotára.

A leltározásnál különös figyelem fordítandó az ingatlanra, nehogy a nagy bér alapján becsüljék meg az értéket, mert akkor 360,000 korona helyett 600,000 korona jönne ki, ami az illetékben nagy emelkedést jelent.

A *waldesi* birtokot 120,000 koronára becsülte Weitzer, azzal a megjegyzéssel, hogy a birtok fele az özvegyé. Valószínűleg úgy ér-

tette ezt, hogy a birtok fele megér 120,000 koronát, s a futólagos becslés szerint neki is ez a nézete.

A *haller-schlossi kastélyt* 1900-ban vette meg Weitzer teljesen elhanyagolt állapotban 192,000 koronáért. Körülbelül 100,000 koronát fektetett bele, míg a legutóbb leánynevelő intézetnek használt épületet gyönyörűen renováltatta a tizenhatodik század stíljének megfelelően. A kastély pompás épület s negyven szoba van benne. Megér 400,000 koronát, de ha eladnák, nem kapnak érte többet 300,000 nál. Ez a vagyon csak leltári érték különben, mert haláláig az özvegyé.

A hagyaték összege.

Mindeme vagyonnál kisebb érték mutatkozik, mint amennyire Weitzer becsülte, van azonban olyan vagyon is, melynél ellenkezőleg áll a dolog.

Egy folyó-számla követelés 104,104 koronát tesz ki, holott csak a fele értékben van felvéve. Létezik még egész sereg különböző törzs- és elsőbbségi részvény különféle vállalatoknál, továbbá különféle kisebb követelés.

Mindent összevéve 2,325,024 koronát tesz ki a hozzávetőleges becslés szerint az egész vagyon, mely a leltározás után előreláthatólag még kevesebb lesz.

A hagyatékot csupán az elvált feleség javára eső 9,000 korona vitalicium terheli, egyébként *semmiféle tartozás nincs*. Abból az összegből, melyet Weitzer az aradi waggongyár részvényeinek eladásából kapott, minden tartozását fedezte.

A vagyonhoz mérten kis terhet jelentenek a Weitzer betegsége alatt felmerült költségek, a diszes temetés kiadásai, a szolgazemélyzet bére. Ezek az osztrák törvények szerint a hagyatéki leltárba nem vehetők fel, csupán a hagyatéki tárgyalásnál jönnek tekintetbe.

Az alapítvány évi jövedelme

Mindezek után fontosnak tartja megállapítani, hogy *mi lesz a hagyaték haszna, továbbá mikor jut a város a hagyaték birtokába*.

A *jövő esztendőben*, mikor a Store féle vasművek még nem hoznak jövedelmet — leszámítva az özvegyet megillető 20,000 koronányi összeget — 52,000 korona marad, mely összeg azonban a hagyaték körüli kiadásokra fordítandó.

További egy-két év múlva, a Store féle vasművek jövedelmül 20,000 koronát véve fel, 75,000 korona marad rendelkezésre.

Körülbelül hat év alatt jut a város olyan helyzetbe, hogy minden költséget kifizethet a hagyaték jövedelméből, s az alapítványt felállíthatja.

Weitzer első, elvált felesége jelenleg hetven éves. Ha majd elhalálozik, 9,000 koronával megszorodik az évi jövedelem, ha pedig egyszer majd az özvegy járandósága is a városra száll, úgy évenként még 20,000 koronával nő az örökség jövedelme. Ekkor azután 130,000 korona áll évenként, mint a hagyaték kamata a város rendelkezésére.

Ezt a tekintélyes összeget fordíthatja azután a város a nemes célokra, melyek Weitzer nevét megörökítik.

A végrendelet megtámadása.

Beszámolva a hagyaték állásáról, hosszasan méltatta Steinhardt, az elhunyt Weitzer özvegyének Aradváros iránti jóakarátát. Részéről a legkevésbé sem kell tartani attól, hogy a végrendeletet megtámadná. A végrendelet szerinte férjenek olyan megnyilatkozása, melyet szentnek tart.

Jóakarátának biznysága, hogy férje szobrát, *Tilgner* szobrász művét, mely 16,000 ko-

ronát ér, ingyenesen Aradnak ajándékozta, s már most átengedi.

A többi rokont illetőleg nem nyugtathatja meg a tanácsot s kilátásunk van reá, hogy a *végrendeletet megtámadják*. Több irányban érdeklődött, s az a nézet, hogy úgy a végrendelet, mint a kodicilum szabályos. A rokonok azonban — úgy hirlük — *belső okokból* készülnek azt megtámadni.

Mint jogász, azt tanácsolja, hogy tekintsen el a város *Weitzer-Georgievics* Izidor, az örök-hagyó adoptált fiát érintő kodicilumtól, továbbá, hogy a szegénysorsu oldalági rokonoknak jut-tason csekélyebb összeget a vagyonból, hogy ezáltal a perlekedés kikerülhető legyen. Ha kisebb áldozattal sikerül az egyezés, feltétlenül menjen bele a város.

Hatalmas előterjesztését azzal az indítvánnyal fejezte be, hogy képviseltesse magát a gráci waggongyár közgyűlésén, továbbá hasson oda, hogy a gráci waggongyár és a Store féle vasművek vállalatánál választassék be a polgármester igazgatósági tagul.

A tanács az indítványokat magáévá tette.

A bizalmas értekezlet.

(Napkeleti mese.)

Arad, október 25.

Harun al-Nabru a böcs bagdadi kalifának sok kellemetlenséget okozott a magas diván.

Történt ugyanis, hogy a keleti szokásoktól eltérőleg, az előkelő gyülekezet nagyon szókimondó volt, és akarátában önálló, a miért a kalifa sok álmatlan éjszakát töltött el rózsakerttel körülvett márványpalotájában.

Egyszer a vezírek bicsaklottak meg, máskor az agák, azután a válik, majd az effendik, úgy hogy a hatalmas *Harun-al-Nabru* élete valóságos izgalomban és nyugtalanságban telt el.

A kalifának módjában lett volna ugyan az elégedetleneket befojtatni a Tigris folyóba, de ezt nem engedte az ő bölcsessége, melyről hetedhét országban híres volt a nagy kalifa *Harun-al-Nabru*.

Egyszer, a mint Bajram ünnepén imádkozni ment az *Abd-el-Kader* mecsetbe, egy öreg perzsa jövendőmondónó akadt utjába, aki, mikor a kalifát megpillantotta, hangosan elkiáltotta magát:

— Oh, hatalmas kalifa, hacsak egyetlenegyszer a tenyeredbe nézhetnék, megmondanám, hogy miért a fájdalmas vonás fényes orcádon.

A kalifa utat nyitott az asszonynak, és odanyújtá neki reszkető tenyerét.

— Oh nagy *Harun-al-Nabru*, fakadt ki a jésnó a tenyer láttára, a te bajodra nagyon könnyű az ir. Téged a magas diván renitenciája tesz boldogtalanlanná.

És odahajolván a kalifához, hosszan a fülébe sugott valamit *Harun-al-Nabrunak*.

Másnap szép őszi reggel volt. Mintha a nap is vidámban ragyogott volna le Bagdad városára, s a Tigris medrében is vigabban locsogtak volna a habok.

A hatalmas kalifa az éjjel folyamán száz cifra papiros darabot rajzoltatott a mollákkal, s a kártyáknak közepébe odarovatta a nevét. A papirosok tiszta hátlapjára pedig saját fölkezt kezével odairta e három szót:

Meghivom bizalmas értekezletre

És elküldette a sok papirost a vezíreknek, az agáknak, a váliknak és az effendiknek.

A magas diván tagjai pedig a kitűzött időben szép sorra megjelentek a bagdadi márványpalotában, ahol mély hajlongások között hódoltak a hatalmas *Harun-al-Nabrunak*, ki „bizalmával” tüntette ki öke, és vendégül hívta házába.

Az államügyeket pedig szépen elintézték a *georgina-park* lugasában, ahol tarka kolibrik csicseregtek a cédrusok között.

S mikor aztán összeült a magas diván, dehog volt a tanács tagjai között egy is, aki ura lett volna szabad akarátának. Hisz mind odamosolyogta önállóságát, a hatalmas kalifának a rózsalugasban.

Igy szerezte meg a békét és nyugalmat Bagdad legbölcsebb fejedelmének egy öreg jésnó, aki nek később az *Abd-el-Kader* mecsethez vezető út datolya fái alatt gyönyörű sírhelyet emelt a hálás kalifa, a hatalmas *Harun al-Nabru*.

Hieronymi — pénzügyminiszter.

(Bosznia új kormányzót kap.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 25.

A bosnyák mohamedánok az elmúlt évben panaszos szóval akartak járulni a király elé. Nagy deputációt szerveztek és felutaztak Budapestre, hogy ott előadják az ő sokrendbeli sérelmeiket s azokra orvoslást kérjenek az uralkodótól. Ugyanakkor a delegációk ülészek a magyar fővárosban: éppen Bosznia ügyeit tárgyalták, a mikor megérkeztek a bosnyákok. Ismeretes, hogy a küldöttség nem tudott az uralkodó színe elé jutni s csak Bécsben sikerült kieszközölni legfelsőbb kihallgatást.

A bosnyák küldöttség nagy feltűnést keltett Budapest politikai köreibben, főleg akkor, mikor megtudták, hogy panaszuk éle *Kállay Béni* ellen irányul, a közös pénzügyminiszter ellen, aki egyuttal Bosznia kormányzója. Egyik-másik lap meginterjuvolta akkoriban az ekszcentrikus deputációt s az elmondottak alapján fulmináns cikkeben dörögte le *Kállay Bényt*.

Kétségtelen, hogy egyoldalú vádakodás volt ez, talán nem is volt alapjában véve igaz, annyi azonban bizonyos, hogy a közös pénzügyminisztert rendkívül hevesen támadták a delegációban is azon panaszok révén, a melyek a bosnyák deputáció budapesti utjából leszűrődtek.

Kállay Bényt meglehetősen elkedvetlenítette a bosnyák ügy, főleg pedig az a sok támadás, mely őt e miatt érte. *Kalay* mindig szívében viselte az okkupált tartományok sorsát és kétségtelen, hogy Boszniáért sokat tett. Ez irányu érdemeit el kell ismerniök még a legtulzóbb lapoknak is. El kell ösmerniök, noha odalent eléggé nem konszolidáltak még a viszonyok, a mi a hozzánk nehezen asszimilálódó mohamedán nép természetét tekintetbe véve éppen nem csodálatos.

Utóbb több izben felmerült az a hír, hogy *Kállay Béni visszavonul a politikától*. Most ismét erről vettünk távirati értesítést, sőt a mai hírforrás megnevezi *Kállay* utódját is.

Ez az utód *Hieronymi Károly* volt belügyminiszter s Aradváros volt országgyűlési képviselője lenne. Így tudja legalább azt a Prágában megjelenő *Narodny Listi*, mely mai számában megírja, hogy jó forrásból szerzett értesülése szerint *Kállay* legközelebb visszavonul és helyét *Hieronymi Károly* foglalja el. *Hieronymi* nemrég hosszabb utat tett az okkupált tartományokban, az említett lap ezzel hozza összefüggésbe az egykori belügyminiszter utját, mely azért történt, hogy

Hieronymi Bosznia belső szervezetével ott a helyszínén megismerkedjék.

Hieronymi Károlyból sem a szaktudás, sem az energia nem hiányzik, hogy ezt a nagyfontosságú politikai állást betöltse. Mindazonáltal ma még kételkedve fogadjuk a cseh lap e hírét, amely lehet ugyan érdekes, sőt valószínű kombináció, de a megerősítésre nagyon rászorul.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: A piros bugyellárás, népszínmű. Este: A napfogyatkozás, operette. (Páros bérlet.)

Hétfő: Az izé, bohózat. (Páratlan bérlet.)

Kedd: Fabricius leánya, színmű. (Páros bérlet.)

Szerda: Csókon szerzett vőlegény, bohózat. (Páratlan bérlet.)

Csütörtök: Csókon szerzett vőlegény, bohózat. (Páros bérlet.)

Péntek: A nilusi varázsló, operette. (Páratlan bérlet.)

Szombat: A nilusi varázsló, operette. (Páros bérlet.)

* **Eredeti darabok az aradi színpadon.** Zilahy programjához híven azon is fáradozik, hogy az aradi Nemzeti Színházat az ország második szellemi központjává tegye. Felhívta a főváros és a vidék ismert drámaíróit, hogy eredeti darabjaikat első bemutatásra hozzá adják be. Ezen vállalkozását eddig is szép siker koronázta: A színházi irodába öt eredeti színdarabot küldtek be, köztük három helyi szerző művét, egy egy felvonásos népszínművet és két három felvonásos színművet. A beküldött darabokat első sorban Zilahy elnöklété alatt dráma-bíráló bizottság fogja megírni. E bizottság öt a drámairodalommal szakszerűen foglalkozó tagból fog állni, kiket Zilahy kér fel e tisztségre. A bírálatok nyilvánosságra fognak kerülni. Zilahynak ez a szép terve bizonyára hatással lesz a drámaírói munkásságra s fel fogja kelteni az érdeklődést.

* **A vasárnapi előadások.** Holnap, vasárnap délután a *Piros bugyellárás* t adják, melyben *Békessy* játssa Csillag őrmestert, *Füredi* Hájast és *Sarkadi* a Pennás jegyzőt. Török bíróné pompás szerepét *Karácsonyi* Mariska játssa. Este a *Napfogyatkozás* című operett megy. Azra exotikus szerepében *Rózsa* Lilivel.

* **A jövő hét ujdonságai.** A nilusi varázsló pénteken és szombaton kerül előadásra. *Humbert* Viktor gyönyörű zenét írt a szöveghez, mely első hallásra meghódítja a közönséget, oiy annyira bájos és dallamos. Nagy szerep jut a férfi és női kárnak, különösen a belépő kórusban. Az optimista dalt a kar valczer-ütemű énekkel kíséri. A sába királyné operára emlékeztet az *Orientalis-induló*, mely bizarr és mindamelllett érzélgősen ritmikus. Az operett egyik legbájosabb száma a *Mia szerelem* kezdetű duett, mely Gavotte tempóban tartva az idej farsang legkedveltebb tánc-zenéje lesz. Magas szárnyalású a *Szerenáda*, mely hangszerelés tekintetében is kiváló alkotás. A második felvonásban az Oh Adelaida kuplé és a hatalmas finálé bilincseli le a figyelmét. A harmadik felvonás legszebb száma az Álom-dal és a Hold-dal, melyeknek érzelmes, édes zenéje csakhamar közkedveltségüvé válik. Az operettet az apródok kara zárja be az operett vezérmotívumaival.

* **Az izé.** A mulatságos és pikáns tartalmu operettet hétfőn megismétlik. A pénteki előadás alkalmával *Polgár* Sándor jó-izű, helyi vonatkozású kuplékat adott elő s most több újabb ötletet szedett rimbe.

* **Lohengrin.** Wagner hatalmas dalműve, melyet, az Operát kivéve, magyar színpadon még nem adtak elő, nemsokára színre kerül az aradi színházban.

A kisjenői választás bűnügye.

(Egy petíció epilógusa.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 25.

A kisjenői választás nem mult el olyan békésen, nyom nélkül, mint az sok más kerületben történt. A kedélyek ugyan lecsillapodtak már, s az ellentétek nem olyan élesek már, mint közvetlen a választás előtt és után voltak. Mégis emlékezetes marad ez a választás néhány embernek, akik legjobban exponáltak magukat egyik vagy másik jelölt érdekében.

A kisjenői kerületben Bánhidy Antal báró, a győztes jelölttel *Lázár* Zoárd dr. kisjenői ügyvéd állott szemben függetlenségi programmal.

Bánhidy báró mandátumát tudvalevőleg tizenkét erdőhegyi és kisjenői választó petícióval támadta meg. Ez a petíció azonban tárgyalás alá sem került a kuriánál, mert még a tárgyalás előtt a kérvényezők visszavonták a petíciót.

A petíciót *Kóta* Biró János és társai erdőhegyi, illetve kisjenői lakosok nyújtották be. Kérvényükben hivatalos hatalommal való visszaélést hoztak fel indokul arra, hogy a választás megsemmisíttessék. Névszerint meg is neveztek egy hatósági embert, aki, — a petíció szerint — minden hivatalos hatalmát latba vetette, hogy báró Bánhidyt a győzelemhez segítse.

Ez a hivatalos közeg *Varga* József székudvari községi jegyző.

A kérvényezők azonban, nem tudni mi okból, visszavonták kérvényüket s most nekik gyűlt meg a bajuk. A petícióban említett jegyző ugyanis *rágalmazás* miatt *feljelentést* tett *Kóta* Biró János és társai ellen.

Az érdekes bűnügyben, melyben a bepanaszoltaknak tág terük nyílt a bizonyításra, a kisjenői járásbíróság folytatja le a vizsgálatot, mely, mint kisjenői tudósítónk jelenti, immár befejezéséhez közeledik.

Szökés automobilon.

(Boulaine bankár és a rendőrség.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 25.

A párisi rendőrség ellen újabban mind sürübben bangzik a panasz. Most is olyan esetről írnak a párisi lapok, melyben a rendőrséget a közbiztonság körül súlyos és igazságos vádak illetik.

Egy idő óta a párisi rendőrségnek nem sikerült a gonosztevéket átszolgáltatni megérdemelt sorsuknak. Az egész *Humbert*-család még a föld körül utazik, *Malleval* bankár és *Rosenberg* abbé szökésben vannak és az utolsó hét két gyilkosa is ismeretlen még.

Most aztán egy betörő, aki bizonyos okból arra a tragikus sorsra jutott, hogy letartóztaták, a rendőrbiztosok szemeláttára megszökött a börtönből. *Boulaine*, a csaló bankok alapítója, mint Párisból táviratozzák, kedden este fél 7 órakor, mikor a vizsgálóbírótól visszaakarták szállítani a fogházba, a boulevard de Palais-n, mely estefelé rendkívül élénk, ki tudta játszani kísérőinek éberségét.

Felhasznált egy pillanatot, melyben az egyik rendőr egy fiakkert állitva meg, a másik meg, hogy cigarettára gyujtson, elfordult, erre a szélhámós egy már készenlétben álló kocsiba vetve magát, elhajtatott. A kocsit csakhamar fölcserélte az automobillal és azután eltűnt.

A két rendőr, *Beaufils* és *Fayer* csak négy órával később, fél 11 órakor jelentették a ha-

tóságnak a szökést, mert „közben keresték a betörőt s azt remélték, hogy megtalálják.”

A bíróságot csak másnap értesítették az esetről s az üldözés is késett, mert csodálatosképpen nem volt fénykép a szökevényről s a *Bertilion* felügyelete alatt álló antropometriai jelek is hiányoztak.

Boulaine tehát szökése után 24 órai egérutat nyert. Már szökése napján, este 7 órakor, tehát egy félórával azután, hogy szabadságát visszanyerte, Brüsszelbe utazott. Csak egy esomé olyan körülmény, melyekből különböző hivatalnokok bűnrészessége kitetszik, tette lehetővé, a veszedelmes betörő szökését. Hogy többé meg nem találják, az bizonyos.

Boulaine bele volt keverve az utolsó évek minden nagyobb csalásába. Intim összeköttetései voltak a *Humbert* családdal, mely sokszor volt a szökött bankár vendége. Egy csomó képviselő, sőt mint mondják, egy volt miniszternek is pénzügyi tanácsadója volt.

A *Credit Agricole* bankot, mely *Meline* pártfogása alatt állott s melynek *Perivier* a felebezési törvény bírója volt az elnöke, ugyanaz a bíró, aki, mint magas polcon álló bíró, *Humbert* asszony ügyeit takargatta és mint a második versaillesi Zola tárgyalás külön delegált elnöke, a törzstisztek hamisítványait palástolta, minthogy Zolat elnémitotta.

Boulaine egy bányatársaságot alapított *Nowno-Pawlowskában*, mely nem létező bányákat, de a valóságban meglevő részvényeseket aknázott ki.

SPORT.

+ **Az Aradi Athletikai Club** tagjait ifj. *Vas* Gusztáv titkár felkéri, hogy f. hó 26-án, vasárnap a Millennium külön termében d. e. 11 órakor tartandó rendes évi közgyűlésre minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Milyen a szüret?

(Aradhegyalja idej bortermése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 25.

A folyó évi szüreti eredmények nem sorakoznak a jók közé. Most, hogy a szüreti munkálatok az aradi hegyalján legnagyobb részt már befejezést nyertek, a különféle helyekről nyert értesüléseinkből megállapítható, hogy az idej bortermés mennyiségileg egy harmadával kevesebb a tavalyinál, minőségileg pedig szintén gyengébb az előző évinél. A körösmenti hegyalján, nevezetesen: *Magyaráton*, *Galsán*, *Világoson*, *Pankota-Bokrétán* és *Apateleken* a szüretet két-három héttel megelőző időben, tehát némileg még idejekorán jött eső valamennyire még segített a hosszú szárazság folytán silylődsnek indult szőlőtermésen, ellenben a marosmenti hegyalján, nevezetesen: *Kővaszincon*, *Gyorokon*, *Kuvinban*, *Ménesen*, *Paulison* és *Barackán* ezen áldást osztó eső elmaradt és a szárazságot csak akkor váltotta fel az esős idő, amidőn a szőlők már az érés előrehaladt stádiumába jutottak, úgy, hogy ezen késői eső inkább káros volt, mint hasznos.

A késői erős esőzések folytán a szőlőbogyók felropedtek és rothadásnak indultak, minél fogva a szőlősgazdák legnagyobb része, be sem várva a jó időt, sietve nekilátott a leszüreteléshez. E lázas sietség mindenestre elhibázott volt és a minőségben elért gyengébb eredmény bizonyára annak is tulajdonítandó, hogy a szőlők a leszüreteléskor még teljesen beérve nem voltak.

Szőlősgazdáink helyesen cselekednének, ha nagyobb súlyt fektetnének arra, hogy bevárják a szőlőgyümölcs teljes beérését, mert köztudomású dolog, s ezt főleg a szőlősgazdáknak kell

tudniok, hogy a még éretlen szőlőbogyó sok szabad savat és kevés cukrot tartalmaz: és csak az érési processzus alatt fogy a sav és nő a cukortartalom, azáltal, hogy a káli-tartalom, mely a savakat közömbösíti, folyton emelkedik.

Jó években szőlőfajainknál a sav ugy viszonylik a cukorhoz, mint 1:16-hoz; de rossz időjárás mellett ez a viszony lesz 1:10-re.

Meleg, száraz időben az érés gyorsan beáll, míg ellenben hideg, nedves időben megakadályozza azt a rothadás. Az ily abnormális időjárásokban, amilyeneket az utóbbi években tapasztaltunk, a legnehezebb feladatok egyike a szüretelési időpont helyes megválasztása. Esős időben való szüretelés folytán a szőlőbogyó sok vizet szív magába, ami által természetesen gyöngébb lesz a szüret bor kvalitása is.

A szüret ideje épen az előbb felsoroltak szem előtt tartásával az utolsó száz évben az időjárás szerint nagyon is változott. 1700—1865. évig kétszer szeptember 16-ára, 84-szer október hó első és 78-szor október hó második felére esett a szüretelés ideje.

S most, hogy a szüreti eredményekről elmélkedünk, lehetetlen reá nem mutatnunk arra is, hogy nálunk a szüretelés módja általában még nagyon primitív. A legtöbb helyen még taposás utján nyerjük a bort, holott sokkal előnyösebb, de tisztaság szempontjából is kívánatosabb lenne ezen, a középkorból reánk maradt hagyományos szokással szakítani és a szőlő összezuzását az u. n. szőlőmorzsológéppel eszközölni. Ezen szőlőmorzsoló malmokban a bogyó fa- vagy vashengerek közt fut keresztül, amelyek összemorzsolják anélkül, hogy a szőlő szárában és magjaiban felhalmozott élesztőanyag a nedübe jutna.

Nagy hiánya az aradi hegyaljának, hogy csak kevés fajborokat termelünk. Hogy jellegzetes fajborokat előállíthassunk, ahhoz szükséges, hogy fajszeleink rendszeresen lebogyóztassanak, hogy az ily módon nyert bor néhány napon át a szőlőbogyóin erjesztessék. Ezáltal leszűrt bor elsajátítja a fajszelet jellemző zamatot. Sajnos azonban, a mi szőlőgazdáink az ilyesmire súlyt nem helyeznek, aminek viszont az a következménye, hogy hegyaljánk vesztit jó hírnevétől, boraink ára pedig évről-évre csökken.

Tagadhatatlan különben az is, hogy a bortermelés sokféle veszélynek van kitéve. Tavaszszal a fagyoknak, később, a virágzás idején a viharoknak és tulságos esőzéseknek, nyáron a jégverésnek, ősszel a zöld-rothadásnak.

Egy jó szüreti eredmény tehát sok silány termést kell, hogy kárpótoljon. Az utolsó száz évben alig volt 88 jó és 11 jó közép termelési év, amelyben ugy a minőség, mint a mennyiség egyaránt kifogástalan jó lett volna.

Reméljük, hogy a jövő évi termés kárpótolni fogja gazdáinkat az idei gyengébb eredményért. A szépen dudorodó szemek erre engednek következtetni.

HIREK.

Két trónörökös haragja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 25.

A Bécsben megjelenő *Alldeutsche Corresp.* a német nagykövet, *Eulenburg* herceg feltűnően hosszasan távolmaradását a béc-i udvartól a következőknek tulajdonítja:

A német trónörökös, amikor a bécsi udvar vendége volt, egy udvari ebéden beszédet tartott, de mert ez volt az első beszéde, kissé elfogult volt, ami *Ferenc Ferdinánd* főhercegre olyan komikus benyomást tett, hogy nem volt képes nevetését visszafojtani. A király, aki a

fiatal német trónörökös nagyon megszerette, mindent elkövetett, hogy szeretetreméltóságával ezt a kellemetlen incidenst elsimítsa és később igyekezett a két trónörökös kibékíteni, de ez nem sikerült. Az elidegenedés a két trónörökös közt kitűnt a magyarországi hadgyakorlatokon, ahol a két trónörökös, bár ő felsége a német trónörökössel a legszembetűnőbb szeretetreméltósággal bánt, nem is érintkezett.

A bécsi lapnak ez a híre csupa valótlan-ság. Az *Aradi Közlöny* budapesti szerkesztőségének egyik tagja, mint kiküldött tudósító, jelen volt Sasvárott és a kilenc napi királygyakorlat alatt közvetlenül szemtanuja volt az eseményeknek. Tudósítónk tapasztalatból tudja a következőket:

Ferenc Ferdinánd főherceg, a ki az egyik hadtestnek volt vezénylő parancsnoka, künn lakott a táborban a gyakorlat alatt és Sasvárra csak annak lezajlása után jöhetett el, ami természetes is. *Frigyes Vilmos* német trónörökös azonban nem várta be a gyakorlatok végét, hanem a megérkezését követő harmadik napon, vasárnap, első sorban *Ferenc Ferdinánd* trónörökös látogatta meg és bár az első találkozásnak tudósítónk közvetlen tanuja nem volt, biztos forrásból tudja, hogy a két trónörökös megölelte és megcsókolta egymást. Csak innen ment a német trónörökös a többi táborban időző főhercegek látogatására.

Ferenc Ferdinánd főherceg azután a gyakorlatok lefuvása előtt is találkozott a német trónörökössel a harctéren és a lefuvás után automobilon ment Sasvárra, ahol a királynál történt tisztelgés után első sorban a német trónörökös látogatta meg. Elutazáskor a bucsuzás az udvari sátorban történt, de *Ferenc Ferdinánd* főherceg kiment a pályaudvarra is, a hol újból szívélyes bucsút vett a német trónörököstől. Ime, mily könnyelműen bocsát világgá némely szenzációt hajhászó lap valótlan híreket.

Az öngyilkos törvényszéki elnök.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 25.

Az öngyilkos *Sárkány* József dr. szolnoki törvényszéki elnök családja most már Budapesten tartózkodik. Az elhunyt neje tegnap délelőtt fél 10 órakor kapta a rendőrség által feladott nagyon kiméletes sürgőnyt, amelyben azt jelentették neki, hogy férje hirtelen megbetegedett és kéri, hogy menjen azonnal Budapestre.

A sajnálatraméltó asszony a legelső vonatra ült, de már utközben értesült a tragédiáról, amely őt és családját érte. Így tehát a keleti pályaudvaron őt váró rokonság feladata megkönnyebbült. *Sárkány* József dr.-né megérkezése után azonnal a főkapitányságra, *Lévay* rendőrfogalmazóhoz hajtattott, akinek egyetmást jegyzőkönyvbe mondott férjéről, különösen az utolsó napra vonatkozólag, amikor férje elutazott Szolnokról. Ma délelőtt a rendőrség engedelmével meglátogatta férje holttestét a morgueban.

Már tegnap is nagyon sokan kondoleáltak az elhunyt özvegyénél. Ma *Plósz* igazságügy-miniszter és *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter levélben fejezte ki részvétét az özvegynek.

Szolnokról jelentik: *Sárkány* József dr. öngyilkosságának első híre 10 órakor érkezett ide. A törvényszéken, melynek vezetője volt az elhunyt, óriási konsternációt keltett és kezdetben senki sem hitte el. Csak akkor hitték, a mikor *Barna* alügyész táviratilag kérte a hir

megegerősítését a fővárosi rendőrségtől és a válaszlás tényleg megerősítette.

A tanács rögtön összeült és a már időközben elutazott özvegyhez Budapestre intézett részvétlívratot. Ma külön gyászjelentést adott ki a szolnoki törvényszék *Sárkány* József dr. haláláról.

A temetés holnap, vasárnap délután fél 4 órakor megy végbe a halottas házból az evangélikus egyház szertartása szerint, amely alkalommal a bucsuztatót *Horváth* Sándor lelkész tartja. A temetésen a szolnoki kir. törvényszék tagjai testületileg jelennek meg s diszes koszorut helyeznek a ravatalra.

— **Weitzer János emlékezete.** Arad nagy jóltevőjének: néhai *Weitzer* Jánosnak emlékét Aradváros tanácsa kegyeletes módon óhajtja megörökíteni. Megirtuk már egy ízben, hogy *Steinhardt* Mór dr. közbenjárására *Weitzer* János özvegye Aradnak ajándékozta azt a remek művi márványszobrot, melyet *Tilgner* szobrász készített *Weitzer* Jánosról. *Institóris* Kálmán polgármester táviratilag kérte meg *Sieber* Edét, a gráci waggongyár igazgatóját s a végrendelet végrehajtóját, hogy a szobrot küldje meg Aradra. *Sieber* Ede már felelt is, hogy a szobrot utnak indította. A szobrot a közgyűlési teremben fogják felállítani. Ezenkívül a tanács felvetette az eszmét, hogy *Weitzer* arcképét megfesteti és egy utcát, valószínűleg a *templom-utcát*, az örökhatyó nevével: *Weitzer János-utcának* fogja elnevezni.

— **Az udvar köréből.** Pécs-ről táviratozzák lapunknak: *Frigyes* főherceg és *Izabella* főhercegnő ma reggel Budapestre ideérkeztek. Innen *Baranya-Monostor* állomásra folytatták utjukat, a honnét kocsin bélyei birtokukra hajtottak. A főhercegi pár f. hó 30-áig Bélyén vadászik, majd visszatér Pozsonyba illetőleg Bécsbe.

— **A közuti költségelőirányzat.** Aradváros közigazgatási bizottsága ma délelőtt rendkívüli ülést tartott, melyen a *törvényhatósági közutak jövő évi költségelőirányzatát* állapították meg. Szabály szerint — mint a polgármester előterjesztette — az előirányzatot már augusztus hóban össze kellett volna állítani, be a pénzügyigazgatóságnál előfordult halálesetek miatt nem állapíthatták meg a föld-, házbér- és harmadosztályu kereti adót, mely az utadókivetés alapjául szolgál. Ezután az utalap bevételeiről számolt be, melynek kiegészítésére az állami adó öt százalékát állapították meg a jövő évre. A természetbeni közmunka (robot) megváltási díja naponta egy korona, kétfogatos kocsik után hat korona. Az előirányzatot tízenöt napra kifüggesztik.

Az ülésen jelen voltak *Urdán* István főispán elnöklété alatt: *Bing* Ede, *Bund* Henrik, *Csiky* Károly, *Hegedüs* László, *Institóris* Kálmán, *Kadas* Kálmán, *Keller* Izsó, *Marschall* Lajos dr., *Oitenberg* Tivadar, *Posgay* Lajos dr., *Reicher* Károly, *Robitsek* Agost, *Steinhardt* Mór dr., *Varjassy* Lajos, *Virágh* Lajos.

— **Megyei közgyűlés.** Hosszu szünet után megint összeült a megyei törvényhatóság, hétfőn délelőtt 6 órakor. Az őszi közgyűlésnek néhány érdekes elintézési valója lesz. Többek között a jövő évi költségvetés kerül tárgyalás alá, melynek egy örvendetes jelensége, hogy a pótdadó leszállítható. Ez a közgyűlés fog intézkedni, hogy legyen-e még egy ülnöki állás a megyei árvaszéknél.

— **Madarász József betegsége.** Az öreg kurucot, *Madarász* apót utólérte az aggzás átka. A mindenkor friss egészségnek örvendő jubilált honatya egy idő óta betegeskedik és egészsége helyreállítása végett szabadságot kért a Háztól.

Ez a szabadság tegnap lejárt és miután szünet van, most az elnökhöz fordult, hogy szabadságát a mai naptól november 15-ig toldja meg. Apponyi Albert gróf házelnök természetesen megadta az engedélyt.

— **A székelyek Ugron ellen.** Székely-Udvarhelyről táviratozzák lapunknak: Az Ugron Gábor miatt megbukott Székely-Udvarhelyi székelyegyleti első takarékpénztár érdekelteitől mintegy kétszázötvenen Plósz Sándor igazságügyminiszterhez kérvényt intéztek, a melyben kormánybiztos kirendelését és leküldését kérik. Az instanciában körülményesen elmondják a székelyek, miként játszották ki és károsították meg őket Ugron Gábor.

— **A munkásképző előadások.** Az ipari munkások képzése céljából szervezett nyilvános vasárnap délutáni szórakoztató és szakelőadások folyó év november hó 16-án kezdetüket veszik és azok intézésével az idén az alulírott bizottság az országos bizottság és az aradi Nemzeti Szövetség által. Hogy az idény programját megállapíthassam, felkérem mindazokat, kik az előadásokon szavazatokkal, vagy zeneszámokkal mint műkedvelők részt venni óhajtanak, hogy ebbeli szándékukat lakcímkével s az előadni szándékolt mű címével együtt hozzám (Nagy-körut 11. szám) november hó 5-ig levélben bejelenteni sziveskedjenek. *Edvillés* László, az aradi Nemzeti Szövetség munkásügyi osztályának elnöke.

— **A király vadászatairól.** Jóízű történetke kering közzsájon a bécsi udvari körökben. Egy ízben egy külföldi királyi herceg volt a király udvari vadászataira hivatalos. A vendég azonban nagyon kellemetlen vadászpajtásnak bizonyult, mert eltekintve, hogy roppant rövidlátó volt, azonkívül még a legnagyobb mértékben szeleskedett is: gondolkodás nélkül oda lőtt a mozgó bokorba, akár hajtó, akár vadász, akár vad rejtőzött is benne.

Egy napon, éppen a nagy hajtas napján volt, a király észreveszi, hogy a herceg messze, jóval kint a hajtas vonalán van felállítva. A tapintatlanság nagyon kellemetlenül érintette a királyt s a fővadászmestert magához intve, egy kicsit idegesen szólt rá:

— Mit jelentsen ez? Miért van a herceg olyan távol felállítva, hiszen ott nem lehet semmit?

— En állítottam oda, felség — mondta a fővadászmester — mert attól, ha itt van közöttünk, még a felséged élete sem biztos.

A királyt úgy meglepte az őszinte válasz, hogy jóízűen elnevette magát.

— **Kossuth szobor Lacházán.** Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy Lacházán holnap lesz Kossuth Lajos szobrának leleplezése. Ez alkalommal leutazik a függetlenségi párt élén Kossuth Ferenc és az ünnepi szónok Barabás Béla lesz.

— **Mándy Lajos — elnök.** A vidéki takarékpénztárak központi jelzálogbankja ma rendkívüli közgyűlést tartott, a melynek egyedüli tárgya az elnök megválasztása volt. Elnökké egyhangulag Mándy Lajos nyugalmazott miniszteri tanácsost választották meg. Ezenfelül a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott Gervay Nándornak, a ki két éven át az elnöki tisztet betöltötte. Köszönetet szavazott továbbá a közgyűlés Leitner Zsigmondnak, az intézet vezérigazgatójának sikeres működéseért. Ezzel a közgyűlés véget ért.

— **Megőrült orosz nagy herceg.** Szentpétervárról táviratozzák, hogy a Livadia közelében, Balachlawkában lakó Konstantinovich Miklós nagyhercegen a téboly jelei mutatkoznak. Tatár ruhában jár, haját leborotváltatja és szüntelenül átkozza a cárt.

— **Csömegi Károly síremléke.** A budapest-kerepesi temetőben vasárnap délelőtt leplezik le Csömegi Károly síremlékét. Az ünnepségen az igazságügyminisztérium testületileg vesz részt s Plósz Sándor miniszter is megígérte megjelenését. A leplezésen az egyetemi ifjuság is képviselve lesz.

— **Egyházi közgyűlés.** Az aradi ág. hitv. ev. egyház f. hó 26-án d. u. 3 órakor az 1903-dik évi kivetés és költségelőirányzat tárgyalása céljából egyházi közgyűlést tart. E közgyűlésre az egyház minden adófizető tagja hivatalos.

— **Földrengés Zágrában.** A zágrábi meteorológiai intézet jelenti: Tegnap este 6 óra 52 perckor Zágrában körülbelül négy másodpercig tartó függőleges földrengés volt. A földrengés gyöngye volt és a városban egyáltalán nem okozott kárt. Zágrában kívül még Samoborban, Zabokban, Stubicában és Szeszvetében érezték a földrengést. A földrengés helyi természetű volt.

— **Az egyetemi ifjuság tüntetéséről** közölt tudósításokra vonatkozólag a budapesti rendőri sajtóiroda a következő jelentést adta ki:

Az e hó 24-én este a központi egyetemen és egyetem épülete előtt lefolyt tüntetés alkalmából egyes lapok kiszínezett tudósításokat közölnek, melyek alkalmasak arra, hogy a könnyen hevülőket felizgassák és így a helyzetet elmérgesítsék. Mindenekelőtt légből kapott valótlanosság az, hogy a rendőrség az egyetemre az ifjuság közé detektíveket küldött, nem volt ott egy detektív sem. Maga ez utcai rendezés úgy folyt le, hogy fél 8 órakor az ifjuság hangos dalolással és kiabálással az Egyetem-térre kitódult, az ott egyedül tartózkodó báró Splényi rendőrtanácsos ismételve felszólította a fiatalságot, hogy az utcán csendesen viselkedjék és az utcai rendet ne zavarja. A fiatalság azonban látván, hogy a tanácsos egyedül van, nemcsak hogy tovább zajongott, hanem sértegette is a tanácsost, ekkor a tanácsos néhány gyalogrendőrt szólított elő, kiknek láttára az ifjuság visszahúzódott az épületbe és onnan széndarabokkal erősen megdobálta a rendőrséget, úgy, hogy a tanácsos kénytelen volt a főkapitányságtól telefon útján segítséget kérni, honnan 10 lovasrendőr lett a helyszínre kirendelve. Midőn az időközben a helyszínre érkezett orsz. képviselők a tanácsosnak megígérték, hogy az ifjuság az utcai rend zavarása nélkül csendben fog elvonulni, a rendőrséget az Egyetem-térről elvonta és tényleg azután a fiatalság nagyobb rendezés nélkül távozott.

— **A makói panama.** Simon Dániel, Makó város főpénztárosa, nagy összeg erejéig megkárosította a várost A főpénztáros éveken át sikasztott s a manipulációban mulasztás terhel több városi tisztviselőt. A belügyminiszter most Szonkovic János főszámvevő s több hivatalnok ellen elrendelte a fegyelmi vizsgálatot.

— **Verőfényes idő lesz.** A szegedi Meteor a következőket jósolja: A 28-iki csomó pont hatása alatt óriási foltcsoport keletkezett a napon. E foltcsoport hossza körülbelül 140,000 kilométer, tehát 11-szer hosszabb, mint földünk átmérője. Oly hosszú lehet mint a Jupiter, tehát a legnagyobb bolygónak az átmérője. E foltcsoport azt mutatja, hogy a vénasszonyok nyara még esután következik, ha nem rövidül a láncolat; összehúzódása és hirtelen eltűnése azonban a téli idő beálltát fogja jelezni. Az előbbi azonban valószínűbb mint az utóbbi.

— **Honvédkéntesek a kezelőtiszt tanfolyamon.** Eddig csak a közös hadsereg egyéves önkéntesei részére rendeztek évenként kezelőtiszt tanfolyamot, melynek elvégzése után az illetőket kezelőtisztekké nevezték ki. A honvédségnél beállott szükség következtében most ott is lesznek ilyen tanfolyamok és az első már az idén megnyílik Budapesten. Azok az egyéves önkéntesek, akik a tanfolyamra jelentkeznek, november elsején bevonulnak Budapestre. Az önkéntesek kötelesek a kezelőtiszt vizsga letetésére, amely után a tartalékba helyeztetnek át, aszerint, amint a szükség kívánja, tisztékké, vagy őrmesterekké.

— **Lengyel betörés a tengerszem területére.** Szepesfaluból írják: A javorinai igazgatóság jelentése szerint ma a lengyelek a Bialkát erőszakosan áthidalták és a javorinai uradalomnak

a Bialka partján lévő erdejéből 700 méter hosszúságban és másfél méter szélességben utéplítés céljából a fát kivágták. A lengyel erőszakoskodások ellen az uradalom a megyei hatóság védelmét kérte; de a hatóság a hivatalos védelmet megtagadta. Ez a képtelen állapot a gráci ítéletnek áldatlan következménye. A megtámadott terület ugyanis a gráci ítélet szerint Ausztriához fog tartozni. Ez a terület azonban ma még a magyar telekkönyvben van nyilvántartva, s annak tulajdonosa e területre vonatkozólag Magyarországon, a magyar törvények szerint szerezte meg tulajdonjogát. A gráci ítélet a magánjogi állapotot nem érintette ugyan; de a jogbiztonságot mint ez az eset bizonyítja, illuzóriussá tette. A javorinai uradalom szóban forgó része ugyanis ma még magyar terület, s mindaddig, míg ebből az ítéletből törvény nem lesz, s míg az ítéletet annak módja és rendje szerint a parlament által elfogadott törvény útján végre nem hajtják, magyar terület is marad, s ebből az következik, hogy azon a területen a jogrendet a magyar hatóságoknak kell megvédelmeznük. A magyar hatóságok azonban, elvesztették ítéletük biztonságát, s nincsenek tisztában többé hatáskörüikkel. A ma még magyar területet nem is merik már védelmezni, s a terület tulajdonosát, aki tudvalevőleg német birodalmi állampolgár, rákényszerítik arra, hogy jogai megoltalmazása végett a német nagykövetség közbe lépését kérje. Mert osztrák hatóságokhoz nem fordulhat még most, amikor területe magyar terület, az osztrák hatóságnak ugyanis nincsen joguk a beavatkozásra. Páratlan megalázó dolog volna. — méltó folytatása a gráci ítéletnek — ha az alkotmányos magyar államban diplomáciai úton kellene a tulajdon szentségét megvédelmeztetni. A belügyminiszter dolga most már gondoskodni róla, hogy a közigazgatási hatóság a még mindig magyar területet és ezzel a magántulajdont kellő energiával megvédelmezzék.

— **Aki megérezte Zola halálát.** A telepáthiának érdekes esetét írja le egyik szt.-pétervári újság. Déloroszországban jól ismert alak Bornstein fa-nagy-kereskedő, aki a szeptember hó 15-én éjjel Herzner nevű kereskedő társával Cherssonból Odesszába kocsizott. Mintegy 20 verstnyi utat tettek már meg, amikor Herzner remült kiáltással hirtelen előre bukott. A fogat kocsisa rögtön megállította lovait és Bornstein gyufát gyújtott, hogy megtudja mi történt. Herzner sápadtan és féláljultan feküdt a kocsiján. Mikor társa kérdezte, hogy mi baja Herzner így felelt: „A szegény Zola épen most halt meg.” Aztán reszkető hangon beszélt el, hogy a francia regényíró halásápadt arccal látta az ágyán feküdni s a száját egy csontos kéz fogta be. Mikor Herzner e kezét el akarta távolítani, hirtelen a halál csontváza jelent meg, kaszával kezében. A továbbiakra már nem emlékeznek, de érzi, hogy Zolának baja eshetett Bornstein minden áron meg akarta győzni arról utitársát, hogy csak valami jelentéktelen vízió, vagy a felizgatott fantázia csodálatos játéka ez az egész álmokép, de Herzner rendületlenül meg volt győződve Zola haláláról. Megemlítendő még az is, hogy Herzner Zola egyik legszenvedélyesebb tisztelője és olvasója, aki ekkortájt is épen Zolának „Az állat az emberben” c. renyét olvasta. Annál meglepőbb volt, hogy 24 órával később csakugyan megérkezett Oroszországba ez a halálhír. A orosz lap hírének alaposságát igazolja az is, hogy a szereplő egyéneket mindenki komoly embereknek ismeri.

— **Halálos szerencsétlenség a pályaudvaron.** Budapestről táviratozza tudósítónk: Ma délután halálos szerencsétlenség történt a rákosi rendezőpályaudvaron. A 2896 számú mozdony gőzcsöve megrepedt és a gőz hatalmas erővel ömlött ki a repedésen. A mozdonyon voltak Lázár Béla mozdonyvezető, Elekes Ferenc főkező és Vágó István fűtő. A hirtelen kiáradó gőz Vágó István fűtőt érte és leforrázta. Lázár

és Elekes a gőzömlés elől leugráltak a vonatról. Lázár oly szerencsétlenül esett, hogy a másik vágányon álló mozdony az altestét felhasította. Elekesnek nem történt baja. Lázár, mielőtt még a kórházba szállíthatták volna, meghalt. Vágót eszméletlen állapotban vitték a Rókus-kórházba. A rendőrség megindította a vizsgálatot, de még nem lehetett megállapítani, hogy mi okozta a katasztrófát.

— **Hirlapírók párbaja.** Győről táviratozzák, hogy ott ma *Andorka Sándor* és *Gelset Biró Zoltán* hirlapírók egy polémiából kifolyólag pisztolypárbajt vívtak. Sebesülés nem történt.

— **Csizmával agyonvert feleség.** Egy brutális ember rémtettéről ad hirt tenkei levelezőnk. *Lazurán* Lika rippai oláh gazda rég idő óta rossz viszonyban él a feleségével. Esztendőkkel ezelőtt, amikor elhozta az apja házából, szép kis hozományt kapott vele, házat, földet, idők jártával azonban *Lazurán* gazda torkán minden elszórt s mikor a telekkönyvből minden földnyi föld kikopott, az atyafi teljesen az ivásnak adta magát s nem volt más, az asszonyát — ütötte-verte, hogy bosszujra teljék. A szerencsétlen asszony beletörődött a sorsába s türe a mártíromságát, szenvedte az ütlegeket, melyek nem egyszer tették beteggő. Az elvetemdedt ember tegnap este szokása szerint részegen tért haza. Vadul berugta az ajtót s az asszonytól vacsorát kért. A szerencsétlen teremtés a gyermekeivel bajlódott, ezért nem teljesítette nyomban az ura kívánságát. A részeg ember éktelen dühvel förmedt föl:

— Hát nem adsz már enni se, kutya!

És az öklével hatalmas ütést mért felesége homlokára, amitől az asszony szédülve támolett a tűzhely felé. A bestiális embernek ez még nem volt elég. Telhetetlen dühében lehuzta a szöges, patkós csizmáját s azzal rontott élete párjának s addig verte-rugta, míg a szomszédok, kiket a gyerekek rémes jajkiáltása vert-föl, ki nem szabadították a kezéből. A holdogtalan asszony egész teste csupa vér volt s alig lélegzett szegény. Életéhez nincs semmi remény. A brutális férjet letartóztatták.

— **A párisi rendőrség.** Párisból táviratozzák: Több oldalról egybehangzóan jelentik, hogy a tegnapi minisztertanács a párisi rendőrprefektúrán történt dolgokkal foglalkozott és a közbiztonsági szolgálat főnökének, *Cochefert*-nek elmozdítását határozta el. *Cochefert* ellen az a gyanu merült fel, hogy a *Humbert*-család üldözése körül több kötelességmulasztást követett el, sőt a *Gaulois* azt mondja, hogy elmozdította *Humbert*ék szökését. *Caron* nacionalista községtanácsos *Lépine* rendőrfőnököt a lapokban megjelent gyanúsításokra utalva értesítette, hogy a községtanács legközelebbi ülésén kérdést fog intézni hozzá ebben az ügyben.

— **Verekedő földművesek.** Szentesről táviratozzák, hogy *Szepesi Rókus* és *Deák Zoltán* Mindszenti földművesek szóváltás után összeverekedtek. *Szepesi* háromszor sujtott egy baltával *Deák* fejére, míg *Deák* ugyancsak baltával *Szepesi* karjára csapott. *Szepesi* összeszett, erre *Deák* ismét nehányszor rávágott a baltával. *Szepesi* súlyos sebekkel borítva szállították el. *Deák*ot elfogták.

— **Fegyvenchez kötött államfoglólv.** Katovitzból írják, hogy a katowici „*Gormo Slasak*” című lengyel újság szerkesztőjét, akit sajtóvétség miatt 8 napi államfogházra ítéltek, tegnap mint egy közönséges gonosztevőt, *hozzákötötték egy fegyvenchez* és *Beuthenbe* szállították. Nehány lap felszólítja az egész német sajtót, hogy pártkülömbőség nélkül lépjen fel az ilyen önkény ellen.

— **Száznolcvan kilométer egy órában.** Varsóból írják, hogy *Drozoff* mérnöknek a hatóság engedélyt adott arra, hogy Varsó és Lodz között futárvonat közlekedést létesíthessen, mely a berlin-hamburgi vonat mintájára, a Varsó és Lodz közötti 180 kilométer hosszú távolságot egy óra alatt fogja megtenni.

— **Ugyvédből artista.** Egy berlini ügyvéd, aki mint műkedvelő már régóta közreműködik a „*Tizenegy hóhér*”-hoz címzett berlini variétészínpad előadásában, elhatározta, hogy véglegesen szögre akasztja az ügyvédi oklevelet és az emberi érdekvilág szolgálatából kilépve, állandóan a kedélyvilág szolgálatára adja magát. Az artistává fölcsapott ügyvéd, akinek *Kothe* a neve, énekiskolát is szándékozik nyitni.

— **Pusztuló műemlék.** Róma egyik legrégebbi építészeti emléke, az *Aurélián-fal*, mely a város nagy részét bekerítette, az éjjel a lateráni Szent János-téren beomlott. Az éjjel, mint lapunknak táviratozzák, nagy eső volt Rómában s alkalmasint ez az oka annak, hogy a roskatag kőfal a *Via Appia* és a *Via Tusculina* között megindult s a János-térre leszakadt. Mintegy harminc méter hosszú fal zuhant az utca közepére, ahol szerencsére nem járt senki s így a leomló kőfal nem is tehetett kárt senkiben.

— **Szerencse a szerencsétlenségben.** A jónevű *L.* vendéglős nemrég eladta üzletét, hogy *San-Franciskóban* élő gyermekeihez költözzön. Körülbelül 80.000 koronával kelt utra. Ismerősei alig gondoltak már rá, mígnem itthon az a hír terjedt el róla, hogy *L.*-et *Bremában*, midőn az Amerika felé induló hajóba akart szállni, ügyes zsebmetészök teljesen kifosztották. Ugyanezen időtájt *L.*-nek egyik ifjúkori barátja egy hosszú panaszos levelet kapott, melyben *L.* igazolta a hirlapközlemények valóságát és arra kéri *O* barátját, hogy jöjjön segítségül azonnal *Bremába*. A baráti kötelek folytán *O.* azonnal odautazott. S ma, *O.* felesége, a következő meglepő levelet kapta férjétől: „Képzeld csak, hogy *L.*-nek a nagy peche mellett minő nagy a szerencséje! A gazemberek kilopták zsebéből a pénzzel telt tárcát és ebben nem talált egyebet, mint egy sorsjegyet, melyet *L.* a *Török A.* és *Társas* bankházánál, *Budapest*, *IV.*, *Terez-körut* 46. a., mely tudvalevőleg hazánkban a legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet, vásárolt. Közben az osztálysorsjáték huzásai voltak s te emlékszel rá, hogy elutazásom előtt *Töröktől* huzási jegyzéket kértem. A mint *L.* sorsjegyet mutatta, anélkül, hogy bármire is gondoltam volna, megnéztem a sorsolási jegyzéket és látom, hogy *L.* sorsjegyet nagy nyereséggel huzták ki. Képzelheted, mennyire örült ennek *L.* barátom.”

— **A hideg időjárásban** *Porter Vilmos Nagy* Áruházában a Szabadság-téren az a hely, a hol mulhatatlanul beszerezzük a jó meleg árukat. *Triko*, *keztyű*, *téli kalap*, *sapka*, *meleg cipők*, *ruhácskák*, *gamásni*, *galosni stb.* Olyan dolgok, melyek rendkívül olcsón árusítatnak *Porter Vilmosnál*. Mindenki részesül azonfelül a híres fénykép-kezdményben. A ki kíváncsi az idei szezon újdonságaira, nem késik fölkeresni *Porter Vilmos Nagy* Áruházát a Szabadság-téren.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszéplő. 1 tubus 50 fill. *Vojtek és Weisznál*, *Aradon*.

— **T. Üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadságtér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az *Aradi Közlöny* kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x—** Erdekes a mai számunk hirdetési rovatában található „*Szerencse értesítő*”, amelyet id. *Heckacher* Sámuel hamburgi bankcég tulajdonosa tesz közzé. Nevezett cég pontossága és a nyereségek kifizetése körül tapasztalt diszkréciója folytán olyan jó hírnévre tett szert, hogy a közönség figyelmébe ajánljuk mai hirdetését.

— **x—** Az osztálysorsjáték most befejezett főhuzásán *Gaedicke A.* ismert szerencsegyűjtője újból a legnagyobb sikereket érte el. Az osztálysorsjáték fannállása óta még egy sorsjáték sem mult el anélkül, hogy ez a szerencsecég egy vagy több főnyereményt ne fizetett volna ki vevőinek.

— **x—** A szegénység nagyanyja tudvalevőleg a lustaság. Ez már számtalan existenciát vitt és viznaponként a romlásba, ha nincs elég erőnk föléje kerakadni. A lustaság elviszi a földi javakat, ha pedig a testi ápolásban vagyunk lusták, ugy ez kész betegség. Sok betegség, melynek kezdete alig észrevehető felületes kezelés mellett a legkomolyabb következményekkel járhat. Ez különösen a tüdőgyulladásnál észlelhető, amelynek kitörése legtöbbször a légzőszervek korábbi betegségére vezethető vissza. *Légcsókarrus*, *tüdőcsuccfectiók*, *asztma*, *mellszorulás*, *tüdőkatarrus*, *vérköpés*, *légszomj*, *gégebajok*, *makacsöhögés*, s rekedtség által a nyálkahártyák különösen alkalmasak lesznek tüdővész bacillus felvéte-

lére, és mindenkinek kötelessége ezen betegnek elővigyázati szabályokat alkalmazni. Mindezen bajok ellen kitűnő szer a „*Pectora*”, melynek gyógyító ereje az összes eddigi szereket fölülmulta. Aki valódi „*Pectorát*” akar, forduljon direkt a *Diana* patikához: *Budapest* *Károly-körut* 5. sz. a honnan 2 koronás csomagokban megkapható!

A gazdátlan tárgyak.

Temesvárról jelentik, hogy a Nagy-Szent-Miklósról jövő vonat egy kupéjában egy gazdátlan ujjat talált a kocsitisztító.

(A 2187. sz. vonat berobog.)

Kalauz. Főnök urnak alázatosan jelentem, egy utas a másodosztályu kocsiban felejtette a fejét.

Főnök. Mijét?

Kalauz. A fejét!

Főnök. Hallatlan, milyen könnyelműek ezek az utasok! Hol szállt le a tulajdonos?

Kalauz. Azt hiszem, *Kikindán*. Talán már sürgönyzött is . . .

(Bemennek az irodába.)

Másik kalauz. Főnök urnak alázatosan jelentem, egy harmadik osztályu utas a pakktartón felejtette az orrát.

Főnök. Ertem, értem. Nem első eset. Tegye spirituszba és küldje be a rendőrségnek.

Másik kalauz. Ertem instálom. (Magában): Spirituszba? — hogy a csodába ne! (A spirituszt nagy szigorral megissza.) Így ni! Jó lesz neked kutviz is. (Bepakolja a talált tárgyat és beküldi a megvizsgáló hivatalnak.)

II.

(Étterem. Utasok, pincérek, kéthetes pörkölt.)

I. Utas. Pincér, egy *Ramszticket*.

Pincér. Igenis, krmással! Zonnal! (Elrohan, visszatér egy porció pörkölttel.) Parancs!

I. Utas. (Dühtől remegve tisztítja a kést, vilát.) Mi ez? Marha! . . .

Pincér. Nem marha, borjupörkölt krmással (Elhibeg.)

I. Utas. (Enni készül.) *Jesszus!* (Izgatottan felugrik.) Ilyen pechet! (késéggbeesve) . . . a vasuton felejtettem a gyomromat! . . . (Zokog.) Pedig milyen drága gyomor volt . . . Az idén is hat hétig mosattam *Karlsbadban*. Haj, haj! . . .

II. Utas. Kérem, uraságod egy szakaszban utazott velem, nemtalálta meg véletlenül az eszemet? Elvesztettem valahol . . .

I. Utas. (elkeseredve) Sürgönyözzön érte az Angyalföldre!

A piros kabát.

(Falkavadászatok a fővárosban.)

Budapest, október 26.

E héten kezdődtek meg a budapesti róka-falka társaság vadászatai. Az első melet kedden volt *Keresztúron*, ahol rókaí hajtottak. A pesti határra eleven élet költözik a piros frakk felbukkanásával. Nap-nap után különböző helyeken találkozik a falka, élénk vadászmuzikával járva be hegyet és völgyet. Ma már persze nem az a falka vadászat, a mi volt a boldogult királyné életében. Akkor vajamennyi mágnás kötelességének tartotta, hogy a találkán megjelenjen, s a palotai avar messziről nézve, mintha csupa pipacs lett volna, ugy tarkálott a sok frakk. Budapest népe is kivonult a látványosságot megtekinteni, a kopókat számos szandlauffer és fiaker kísérte a mocsarak mellé, a falu népe pedig a dombokon elhelyezkedve, bámulta végig a tarka képet. De ha most már nem is oly nagy az érdeklődés, azért a falkavadászat még mindig a legérdekesebb szórakozás valamennyi sport közül.

Tizenegy órakor találkoznak a vadászok. A meei *Keresztúr*, *Mátyásföld*, *Vecsén*, *Maglód*,

Szent-Lőrincz. Szent-Mihály és a szomszédos falvak. A palotai határ az idén kietlen lesz; a község ugyanis anyira felcsigázta a kártérítési átalányt, hogy a master bojkottálta a területet. Eddig 16.000 koronát fizetett a társaság a kárért: idén 24.000 koronát község. A kár persze közölről sem ennyi, a lovak patkói nem igen nagy pusztítást okoznak, a letaposott vetés másnapra magától kiegyenesedik. De a falvaknak ez a fő téli jövedelmük. Némelyikük még abba se megy bele, hogy átalányba kapja meg a kártérítést. Ezek a községek lopatkóként két krajcárt követelnek, s a társaság ki is fizeti nekik.

A vadászat tárgya javarészt róka. A pesti határ mocsaraiban még elég van ebből a vadból, amely azonban a sok hajsza folytán ravsabb vidéki társainál. Ha ki is hajszolják a nádból, azért csakhamar ismét buvóhelyre talál, gyakran épen a faluba menekül, ahol ősméri a csűrök közt a járását. Legérdekesebb a szarvasvadászat, amelyhez a vadat természetesen a whipék szállítják. A szarvas rendkívül gyors s amellet elég szívós is, úgy, hogy kemény próbára teszi a lovakat és a lovasokat. Ezeket a hajszákat rendszerint Mátyásföld körül tartják meg s élénk érdeklődés kíséri őket. Területnek ez talán a legszebb; a háttérben a csömöri hegyek alkotják a határt, a többi terület avar és tarló, olykor árkokkal tarkítva, amelyek azonban nem okoznak nehézséget a huntereknek.

A vadászatokat a fáradhatlan mester az immár deres hajú, de örökké rugonyos Nádasdy gróf vezeti. Nagy dolognak kell lennie, ha egy meetről elmarad. Kivüle szorgalmas vadászok még a Csekonics, Andrassy, Székhenyi, Sigray, Batthyány, Károlyi grófok, míg a kutyák fölött Freyer, a budapesti versenypálya indítója őrökdi. Tizenegy óraker kezdődnek a hajszák, késő dél után lesz, mire véget érnek. A társaságnak ekkor még jókora utja van hazáig. A távolabb fekvő helyekre különvonat indul, a pesti határból pedig fiakkerek szállítják haza a vadászokat, akiknek piros frakkjára, fehér nadrágjára a sártól és portól bizony alig lehet ráösméri. Nem csekély dolog fél napot nyeregben tölteni, közbe a chepueneknél fájni, majd heves runökbekben száguldani hegyen-bokron át, hogy a hallalinal ott lehessenek. Lovas, ló és kutya kimerülve fejezi be a vadászatot, de azért másnap újra együtt van a társaság, szól a trombita, kirjongatnak a whippek s a szenvedély pirja ül ki az arczokra.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Ügyvéd és százados.** Zemlányi István tartalékos honvédszázados hosszabb idő óta támadja dr. Apáthy Gyula fővárosi ügyvédet, aki ellen a bünyfenítő pöröknek egész seregét tette folyamatba sőt röpiratokban is súlyos vádakkal illette. Ezekon kívül azonban Zemlányi még külön levelekben is támadta Apáthy dr.-t, s ezen leveleket ennek ismerőseihez intézte. Ezen levelekben a támadásokból kijutott Endrényi Jenő ügyvédjelöltnek is, aki Apáthy dr.-nak sógora. Erről azt írta Zemlányi, hogy megfosztotta a katonai hatóság rangjától. A sértő levelekért úgy Apáthy dr. mint Endrényi a büntető járásbíró előtt tettek panaszt rágalmazás és becsületsértés vétségeiért Zemlányi ellen. A járásbíró bünyösnek találta Zemlányit úgy a rágalmazás, mint a becsületsértés vétségeiben s elítélte 240 korona pénzbüntetésre s kötelezte az ítéletnek lapban teendő közzétételére, Zemlányi ez ellen az ítélet ellen felebbezett, de a törvényszék felebbeviteli tanácsa Soós Kálmán bíró elnöklété és dr. Fekete Gyula bíró előadása alapján helybenhagyta a járásbíró marasztaló ítéletét indokainál fogva.

§ **A házassági ígélet megszegése.** Az osztrák törvény igen szigorúan sújtja azokat a férfiakat, akik egy nőnek házasságot ígérnek, s ezt az ígéletüket nem tartják meg. A bécsi országos törvényszék tegnap két heti súlyos elzárásra ítélte egy hatvankilenc éves, már teljesen megtört aggastyánt, akit huszonöt éves cselédje azzal vádolt, hogy házassági ígélettel elcsábította őt. A vádlott F. Lőrinc, gazdag háztulajdonos, megvallotta, hogy flirtelt a leánnyal, s házasságot is ígért neki, az elcsábítást, azonban határozottan tagadta s valamely ismeretlen tettesre hártotta. A bíróság e vallomással igazoltnak tartotta a házassági ígélet megszegését s elítélte a háztulajdonost.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Birtokcsere.** Az aradi törvényszék telekkönyvi hivatalában az elmúlt néten a következő átiratok jegyeztettek be: Igrisan Keresztélyné, Atyim Mária eladja, az aradi 5514 sz. tjkvben felvett „Pesti“ dűlőben fekvő szántót 400 koronaért Vajkov Ivánnak. Szirb Joca eladja az aradi 8323. sz. tjkvben felvett, „Gelin“ dűlőben fekvő szántót 625 koronaért, Argyelán Jánosnak. Sztojanov Miklós eladja az aradi 4695. sz. tjkvben felvett Gaj kovács-utcai 43. sz. házat 1000 koronaért, Dégi Gyurica, György és Zima Klárának. Bozocán János eladja az aradi 2870. sz. tjkvben felvett névtelen-utcai házat 100 koronaért Pecsán Vazul és neje Bogocán Flórának.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 25.

Déltőzsde. Buzakinálát mérsékelt, a vételkdy korlátolt. Nyugodt irányzat mellett 20,000 métermázsa került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonamemek változatlanok. Időjárás szép.

Zárhat 12 óraker:

Buza októberre	7.52—7.53
Buza 1903. áprillisa	7.39—7.40
Rozs októberre	6.37—6.38
Rozs 1903. áprillisa	6.45—6.46
Zab októberre	—
Zab 1903. áprillisa	6.28—6.29
Tengeri 1903. májusra	5.76—5.77
Repce augusztusra	11.75—11.85

Zárhat 5 óraker:

Buza októberre	7.50—7.52
Buza 1903. áprillisa	7.33—7.34
Rozs októberre	6.35—6.36
Rozs 1903. áprillisa	6.42—6.43
Zab októberre	6.20—6.21
Zab 1903. áprillisa	6.18—6.19
Tengeri 1903. májusra	5.71—5.72
Repce augusztusra	—

Zárhat 5 óraker:

Osztrák hitelrészvény	876.50
Magyar hitelrészvény	716.—
Leszámlatőbank részvény	452.25
Rima-Murányi vasmű részvény	477.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	707.50
Közuti vasut	619.—
Városi villamos vasut részvény	323.50

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Október 25. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli súlyban 112—4 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli súlyban 120—2 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 118—9 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 118—9 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felüli súlyban 115—6 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 113—5 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 112—4 fillérig.

Sertéselészám. Október 22. napján volt készlet 46,945 darab, október 23. napján főlhajtott 1393 darab, október 23. napján elszállított 766 darab, október 24. napján maradt készlet 47,572 darab. — Üzlet: Élénkebb.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, október 25.

Magyar aranyárjádék 4%	119.80
Magyar koronajárjádék 4%	97.55
Magyar arany 4 1/2%	—
Magyar ezüst 4 1/2%	—
Magyar keleti vasut	—
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.75
Magyar italmegváltási kötvény	—
Hórvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.—
Magyar nyerekménysorsjegy kölcsön	201.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	157.—

Osztrák papírjádék	100.25
Osztrák járadék ezüst	100.25
Osztrák járadék arany	120.50
Koronajárjádék	100.—
1860-iki államsorsjegyek	150.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1582.—
Magyar hitelbankrészvény	715.—
Osztrák hitelbankrészvény	675.75
Osztrák-magyar államvasut	707.50
20 frankos arany (Napoleonodor)	19.05
Német birodalmi márka	116.90
London	239.20
Páris	95.17
20 márkás arany	—

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Az Aradi Közlöny jövő évi nagy képes nap-tárának címtára már szedés alatt van. Hogy a címtár teljes legyen, felkérjük Aradmegye és Aradváros mindazon egyesületeinek, társulatainak és intézeteinek vezetőit, kik az elnökség, tisztikar stb. névsorát még eddig be nem küldötték, hogy azt a legközelebbi napok folyamán szerkesztőségünk címére eljuttatni sziveskedjenek.

Egy előfizető. Arad. Sorsjegyei nem nyertek.

D. F. Arad. Próbáljon szerencsét a közigazgatási bíróságnál. Adja be oda a panaszát írásban, talán eligazítják a dolgot önre nézve kedvezően.

Könyv Zenemű Papír

Író- és rajzszerkek óriási

választékban, 1865
igazán olcsó

árakban kaphatók

Révész Nándor
könyv-, zenemű- és papirkereskedésében
Szabadságtér 20 Telefon 265.

Nemzeti színház.

Vasárnap, 1902. évi október hó 26-án:

Bérletszűnet. Bérletszűnet.

Délután 3 1/2 óraker, fél árkakkal:

A piros bugyelláris.

Eredeti népszimnű dalokkal, 3 felvonásban. Irta: Csepreghy Ferencz. Zenéjét szerzette: Szentirmay Elemér.

SZEMÉLYEK:

Török Mihály	Csiky László.	Boros Dani	Gózon Béla.
Zsófi, neje	Karácsonyi.	Pennás Muki	Sarkadi A.
Kender Julcsa	Daróczi Ilka.	Hájas Muki	Füredi J.
Menci, leánya	Szilassy J.	Kósza Gyurka	Szabó József.
Csillag Pál	Békassy Gy.	Kisbíró	Tukorai L.
Kapitány	Ternyei L.	Lajcsi, cigány	Tóth Lajos.
Peták János	Győre Alajos.	Susták Kata	Pajor Agnes.

Kezdete délután 3 és fél óraker.

Bérlet 26. sz. Páros.

Este 7 óraker, rendes árkakkal:

A napfogyatkozás.

Bohózatos operette 3 felvonásban. Irta és zenéjét szerzette: Ifj. Bokor József.

SZEMÉLYEK:

Csalavalahaj	Sarkadi A.	Palm rston	Szabó József.
Azra, leánya	Róza Lili.	Smitt, nevelő	Győre Alajos.
Kükán	Füredi J.	Mariska	Karácsonyi.
Dümbürgin	Polgár S.	Főpap	Pápai József.
Csicska, neje	Pajor Agnes.	Tengerész	Gózon Béla.

Kezdete este 7 óraker.

Kerpel Izsó

60,000 kötetes

kölcsön-könyvtárába

Telefon-szám: 407.

Aradon, Átél Péter-utca 1. szám, (az udvarban)

A következő újdonságok érkeztek:

Magyarban: Tölgyesi: Dreyfus kapitány, Rajna. A tőke nyomorultja, Gála naptár, Gaal: Borus történetek, Moritz Pál: Kurta nemesek földjén, Lovik: Dr. Pogány, Molnár: Józsi, Harmath: Szentek és bolondok, Ohnet: Ut a szerelemhez, Farkas bűnpöre, Vay: D'Artagnan meséi, Farkas E.: Dózsa Gy., Endrey: Mátyás kir., Dumas: Egy vádlott, Sümegi: A mi kis regényünk, Német: Elbeszélések, Stevenson: Ongyilkosok tanyája, Conan D.: Dilettans detektiv, az utolsó probléma, A véres boszu, Endrei: Régi magy. költészet remekai, C. Doyle: A sátán kutyája, Gorkij: Huszonhat és egy, Sienkiewicz: Volyodyovszky ur, Nagy Ig.: Torzképek, Budayné: A négy Yve herceg, stb. stb.

Németben: Herczog: Der Graf v. Gleichen, Verus Emer für Viele, Bauer: Die Schwestern, Polko: Faustine Hassa, Nordau: Die Krankheit des Jahrhunderts, Paris Jensen: Die Kinder v. Uoedacker, Polko: Die Staffelei, Schobert: E. Hässliche, Schlichtergroll: Die Hexe v. Klewan, Taylor: Auf Harmeshouse, Kohn S.: Gabriel, Sacher M.: Grausame Frauen, Hyan: Lumpengesindel, Raimund Golo: V. Hand zu Hand, Sienkiewicz: Am lichten Gestade, Gorki: Orlov u. seine Frau, Gersdorf: „Nein“, Berkov: Die Unbegehrten: Der rechte Erbe, Rovetta: Das Idol, Mauret: Die Studentin, Lescott: Micheleite, Savage: Die gefangene Prinzessin, Sales: Beaulieu, Pont-Vest: E. vornehme Ehe, Benedek: Anna Huszár, Flemming: Vom Sturm getragen, Le-tang: E. schöne Frau, Bülow: Ohne Herz, Paura: Irmengande, Memini-Mario, Bauer Schwes-tern, Jenseu: Jahrhundert, Bobertag: Eheglück, Zobelitz: Princess Humuelchen, Rose: Ker-chen wird vernünftig, stb. stb.

Francia és angolban igen sok újdonság!

Havi kölcsön díj: korona 20 fillér, vagy kötetenként 8 fillér.

A tanuló ifjuságnak 1 óra 1 kor., vagy kötetenként 6 fillér.

A könyvek újak és tiszták.

Vidéki bérlők is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

Ugyan e cég ajánlja a közönség szíves figyelmébe Andrassy tér 20. sz. alatti könyv-zenemű- és papirkereskedését, a melyben rendkívül előnyös alkalmi vételek eszközölhetők könyvek és hangjegyekben. Minden zenemű-újdonság raktáron. Átjatszott hangjegyek félárban. Üzleti könyvek kitűnő minőségben és igen jutányos áron. Képes levelező lapok nagy választékban. Tanszerek minden iskola részére. Egész könyvtárak és egyes, bármely nyelvű könyvek, valamint átjatszott hangjegyek vétele és eladása.

Üzleti telefon 385. sz.

1582

CSARNOK.

Jegyzetek

az aradi vár ostromáról.

Írta: Galsai Kovács Ernő,

[35]

1848-49. honvéderő.

(Folytatás.)

Március 21-én a zászlóalj elment Aradról, amelyből még kivülem Altmann Frigyes főhadnagy maradt ott, aki Nagy Jenő alezre-des és dandárparancsnok segédje volt.

Ezen a napon én szállásra a Templom-vagy Szabadsajtó-utcában levő Dániel-féle nagyobb terjedelmű földszintes, de üresen álló házba jöttem; mely ugyan a bombajárás utjában feküdt, de katonának jó volt ez is, noha ezen

házban az istállót a bomba már szénrontotta. Jó dolgunk volt abban, hogy lakást válogathattunk a sok üres ház között; de ha a bombázás megindult, menekülnünk kellett a szobába.

A vár csak nem hagyott békét a városnak. Március 28-án este megint nagy bombázást vitt ez véghez, mely reggel 3 óráig tartott ismét sok kárt tett. Leégték a Sínház utcában az oláh püspöknek már előbb leégett lakán kívüli épületek. Nagyon meglették rongálva a zsidótemplom, a Tökölyi-ház, a Kornya-ház a főtér, a Fehér Kereszt vendéglő. A Templom-utcában Rózsa orvos nagy földszinti házába ütött be egy bomba s a szobát néhány perccel előbb elhagyó házi kisasszony ágyát is szétszúzta.

Uj-Arad ez időben általunk megszállva rendszeresen nem volt, csak néha-néha lett egy cirkáló csapat oda átküldve, a netalán ott lézengő ellenség meglepésére; ami azonban egyszer sem sikerült, mert mindig elmenekültek csapataink elől.

Uj-Aradnak és Zsigmondháznak több házait az ellenség ismét leégette, hogy fedhelyül azok nekünk ne szolgáljanak.

Ez időben Aradon egy új huszárosztály alakult Tajkerty Mihály és Fogarassy József kapitányok alatt.

A békési önkéntesek ujonccokkal megszáporítva, az 59-ik honvéd-zászlóalj alakultak, mely azután innen Szentiványi Kázmér vezénylete alatt Soborsinba lett áthelyezve.

Ezentul az én teendőm volt az előőrök felállítását intézni, melyeket, miután mostanában ellenséges megtámadástól nem tarthattunk, folyton kevesbitettük és pedig annál inkább, mert Bem tábornok Erdélyben Nagy-Szeben-bevevén, az osztrák és orosz sereget Oláhországba üzte, melynek folytán a bánáti és temesvári császári seregeknek, a maguk védelmére kellett szorítkozniuk.

Percelről is azt a hírt vettük, hogy Szeged mellett, Szőreg és Szentiványnál a rácokat megverte. Így azután mindenfelől a magyar seregek győzelméről értesültünk, mely bennünket jó reményekkel töltött el s a kedélyünknek a téli események okozta lehangoltságát megszüntette.

Csak evel az aradi várral tudtunk volna elbánni! Ha ez sikerül, úgy mi is meg lettünk volna elégedve; de így mindig egy megoldatlan feladattal álltunk szemben; ami annál inkább bántott bennünket, mert a mint láttuk, ha vezetőségünk megfontolabb, előrelátóbb, már rég elérhettük volna célunkat.

Március 27-én érkezett a Lehel-huszárok egy felszerelt osztálya, Párcsetics-Rákóczy Zsigmond alezre-des vezénylete alatt, s így ezen ezredből 5 század volt Aradon, az ezredparancsnokságával együtt.

Néhány napig csendesség volt, de április 3-án délután 4 órától megint ágyúzták a várost.

Április 5-én Temesvárról ismét élelmiszerek érkeztek a vár részére Uj-Arad alá, egy század uhlanus fedezete alatt.

Amint előőrseink ezt észre vették, az Uj-Aradnál levő egy század Lehel-husár két szakasz bihari lovas nemzetőrrel eléjükbe vágatott és kegyetlenül elverték őket. Az előőrskön ott levő Simonyi Győző százados a 29-ik zászlóaljából és volt fiatalabb testőr pajtásom igen vitézül viselte magát. Felugrott egy nemzetőr lovára és a huszárokkal együtt rontott az uhlanusoknak, a sapka leesett a fejéről és nagy borzas lobogó hajjal, vágatott az ellenség közé.

Az uhlanusok háromszor is próbáltak megállni, de mindannyiszor elverték őket és közülük hatan maradtak a csatatéren.

A lovas nemzetőrök közül egy idős ember s a fia lettek megsebesülve; mely eset az apának nagyon tetszett és mikor visszahozták őket sebesülten, egész önérzettel mondá, hogy neki nagyon tetszik, hogy fia nem különb az apjánál.

Erre az esetre a várbeli megboszankodtak és este egy kirohanást tettek az Uj-Arad mellett akkor felállított ágyutelepünkre; de pörüljártak, mert az annak védelmére ott levő 20-ik zászlóaljbeli honvédek, Moncsó Ferenc hadnagyuk vezénylete alatt visszaverték őket. Moncsó szepeségi származású, nagy, erős, bátor ember volt és egy ellenséges tisztet le is vágott.

Vécsey haditerve az volt, hogy a várat

szigorúan körülzája, mert megakadályozni ne lehet, hogy egyes emberek a zárvalonkon át ne menjenek, mint például április 5-én, világos nappal két uhlanus katona a várból ki-nyargalt és előőrseinken, azok lövöldözése dacára, keresztülvágtattak, mely alkalommal egyik uhlanus pisztolyából egy előőrünket meg is lőtt; s mindketten, Kis-Szt-Miklós mellett, Temesvár irányában, sértetlenül elmenekültek.

Ennél fogva, hogy a várral való közlekedés végkép elzárassék, Vécsey elrendelte, hogy az aradi Maros-parttól a vár és Zsigmondháza közti réten és földéken keresztül, egészen a mikalakai Maros-partig egy két öl széles és egy öl mély árok ásassék és hogy a Zsigmondháza és a vár közt levő uton a hid elrontassék.

Ennek folytán április 9-én ezen nagy fa-hid felgyújtott; ezt ugyan a várbeli megakadályozni akarták, de visszafutottak.

(Folytatása következik.)

NAPIREND.

Oktober 26. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Evariszt. — Protestáns naptár: Dömötör. — Görög-keleti naptár (október 13.): Kárp. — A nap két 6 óra 20 perccor, nyugszik 4 óra 35 perccor. — A hold két 0 óra 49 perccor, nyugszik 2 óra 14 perccor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekye-muzeum helyisége mellett előterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Száraz, éjjeli fagy.

Oktober 26. Az aradi athletikai klub közgyűlése délelőtt 11 órakor (Millennium külön terem.) — Az aradi korcsolyázó-egylet közgyűlése délelőtt 10 órakor (Kaszinó.) — Az aradi cipész és csizmadia szakegylet alakuló ünnepélye (Három nyolcas.) — Népgyűlés Gájban délelőtt 11 órakor. — Az aradi ág. hitv. ev. egyház közgyűlése délután 3 órakor.

Oktober 27. Aradmegye évnegyedes közgyűlése délelőtt 9 órakor. — Gyűlés a munkás pénztár érdekében délután 4 órakor (Megyeház.)

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE

HELYESZKÖZLŐ ROVATA

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁGTÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Este 9—10 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5 óráig. Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, naponta fölvé-
tetnek.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszbélyeg küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Keresünk:

Budapestre elsőrendű női divat-áru üzlet részére intl. szakképzett ügyes segédet, az illető több évi gyakorlattal, jó eladóképességgel és megjelenséssel kell, hogy bírjon 1500—2000 korona fizetés mellett.

Egerbe elsőrendű női- és férfi divat-áru-üzlet részére intl. ügyes, szakképzett segédet, ki a kirakattrendezést is érti.

Helybeli elsőrendű fűszer-áru nagykereskedés részére ügyes szakképzett segédet, ki a helybeli kiskereskedőket is látogatná.

Vidéki rőfős-áru-üzlet részére ügyes segédet, ki a román nyelvet is bírja.

Vidéki vegyes-áru-üzlet részére fiatal segédet, szerény fizetési feltételekkel.

Vidékre a német levelezésben és irodai munkálatokban jártassággal bíró ügyes fiatal embert.

Ajánlunk:

A rövid-áru szakban több évi gyakorlattal bíró, intl. ügyes szakképzett, jó megjelenésű segédet.

A fűszer- és csemege-áru szakban teljes jártassággal bíró intl. ügyes fiatal embert.

Szeged- és termény-áru-üzlet részére e szakmákban működött raktárnokot.

Volt aradi idősebb kereskedőt, írásbeli, könyvelési munkálatokra, vagy üzleti megbízásokra.

A vas- és fűszer-áru szakmában jártas, vidéki üzletekben működött, németül és románul tudó fiatal segédeket.

Esti foglalkozásra, gyakorlott, szakképzett könyve-
lőt és levelezőt.

A vegyes-áru szakban minden igényeknek megfelelő segédeket.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.

Klein Sándor, Keppich Zsigmond,
titkár. igazgató.

A közeledő fűtési idény alkal-
mából ajánlunk

első rendű szagtalan

Fűtő kőszenet

100 kiló 3 korona 40 fillér;

ugyszinte darabos

Légszesz-pirszenet

(kokszt).

100 kiló 4 kor. 40 fillér.

5 és 10 mm. egyszeri vételnél

árkedvezmény

kétszer mosott, valódi porosz

Kovács kőszenet

100 kiló 4 korona 40 fillér;

rostált darabos

bükk-faszén

100 kiló 4 korona 40 fillér;

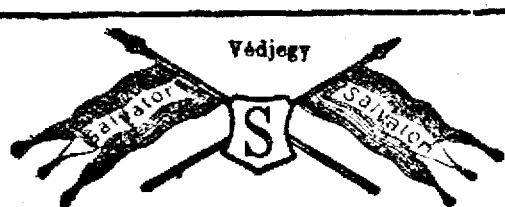
Megrendelések pontos eszközlése és hazaszállítása
végett félnap időt kérünk.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon.

1693

Telefon szám 139.

Védjegy

Vesebajoknál,
a hólyag bántalmainál
és köszvénynél,
az emésztési és lélegzési
szervek hurutainál,

Lithion-forrás

Salvator

kitűnő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.

Vasmentes. Kellemes ízű.

Könnyen emészthető.

Első rangú gyógyviz és diaetikus ital.
Számos orvosi tekintélyek által különösen
oly egyéneknek ajánlva, a kik ülo élet-
módjuk folytán aranyeres bántal-
makban, hasi pozsga, máj- és vese
izgatási tünetekben vagy húgy-
savas vesehomok és vesekövek
képződésében szenvednek.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszeriarakban.

• A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

582

Értesítés!

Tisztelettel hozom a mélyen tisztelt
hölgyközönség becses tudomására, hogy
bécsi utamból a legújabb divatu

modelleket

hoztam magammal, melyek női kalapter-
memben Szabadság-tér 21. megte-
kinthetők.

Izléses, pontos és olcsó kiszolgálásom-
ról mélyen tisztelt vevőim már eddig is
meggyőződhetnek s természetes, hogy a
jövőben is legfőbb törekvésem lesz cégem
jó hírnevét fentartani.

Czégemet a mélyen tisztelt hölgykö-
zönség szives jóindulatába ajánlva vagyok

kiváló tisztelettel

Löwenstein Róza

Szabadságtér 21.

1811

VÖRÖSKERESZT MALÁTA KÁVÉ

A PÓTKÁVÉK

KIRÁLYA

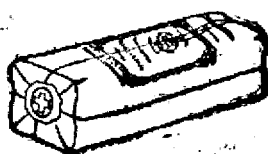
HONI-IPAR

GYÁRTELEP:

BUDAPEST

I. KRISZTINA KÖRÜT,

107. sz.

Vezérképviselők:

1948

Kovács és Hirsch

Budapest, VII., Dohány-utca 88.

Aradmegyei tanító urak

figyelmébe és pártfogásába ajánlja

Ingusz I. és fia

aradi könyvkiadó cég országosan bevezetett és elősmert
jó népi iskolai tankönyveit:

Csik János Abc bolti ára 50 fill.

Csik János II. olvasó ára 60 fill.

Csik János III. olvasó ára 80 fill.

Aradmegye képes földrajzával

Csik János IV. olvasó (sajtó alatt)

Csik János fali olvasó táblák.

Záray Udön földrajz XIII. kiadás ára 60. fill.

Csik János Aradm. földrajza ára 50 fill.

Aradmegye térképvázlata (térképrajzolta-
táshoz) ára 6 fill.

(50 fillér beküldése ellenében mutatványt fentiek bárme-
lyikéből bérmentve küldünk.)

Kun Fülöp — Csatt

Gazd. ismétlő iskolai olvasó ára 1 kor.

(Az országban 450 helyen használják, eddig 25000 pld.
fogyott el. Mutatvány 60 fill. bérmentve.)

Teheránból érkezett

valódi persa szőnyegeket

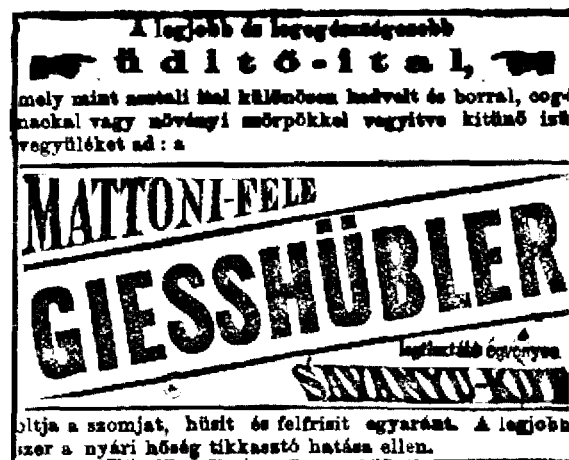
ebédlő, salon és hálószobák részé-
re árúsítok

a fő-vámhivatalnál, József fő-
herceg-ut 3-ik szám.

Megtekinthetők reggel 8-tól déli 12 óráig.

Schwarcz Zsigmond.

1839

2030

A legjobbnak ismert

Salgó-Tarjáni kőszén

tökéletes elégeése és nagy hő-
képessege folytán az összes kőszén-
fajokat felülmulja.

Megrendelhető:

Altmann Ede

Wesselényi-utca 48.

Telefon szám 46.

Krausz Paulin

első aradi

kölcsönkönyvtára

Aradon,

Deák Ferenc-utca 2. szám.

Tartalmazza a világirodalom legjobb termé-
keit, 65,000 köt magyar, német, francia és
angol nyelven.

A bérleti feltételek a legjutányosabbak:

Havonként 1 korona 20 fillér; av gy

kötetenként 8 fillér.

Vidékre: havonként 2 koronától feljebb.

Fenti cég könyv- és papirkereskedésében
kaphatók továbbá mindennemű alkalmi vételek,
mint:

Diszművek, regények (magyar és német
művek):

Képes levelező lapok óriási választékban

Feltűnő szép és finom kivitelű levélpapírok
remek dobozokban.

Legújabb festőminták (virág, tájkép, genre
stb.)

Levelező-lap albumok nagy készlet folytán
gyári áron.

Minden divattap, bel- és külföldi folyóirat
bérletben és egyes számonként raktáron.

Kiváló tisztelettel:

Krausz Paulin,

kölcsönkönyvtára, könyv- és pa-
pirkereskedése és modern anti-
quariuma.

1852

Telephon szám 478!

Wormser Antal**ARADON,**
Lázár Vilmos és Deák Ferencz-utca
sarkán.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát

Női gallérok, felöltők, köpenyek és kabátokban.

Nagy választék.

1798

Férfi-, fiu- és gyermek-ruhák, felöltők és téli kabátokban.

Telephon szám 478!

Koszoruk

mindszentek és halottak napjára.

Nagy választék

fém-bádóg és művirág koszorukban
jutányos árban.Sirlámpák 2 frttól 5 frtig,
ugyszintén mécsek.**ZIMMERMANN és EISELE**

a „Zöld papagájhoz“.

1671

ARAD, Templom-utca sarkán.

Legjobb kőszén a

VULKÁNI,

mely magas fűtőképességénél fogva, valamint tiszta kezelés tekintetében a sokkal drágább porosz szenet pótolja.

3 korona 40 fillér per 100 kiló, házhoz szállítva
egyedül nálam

kicsinyben kimérve kapható. Ezen kitűnő magyar kőszénre rendeléseket kocsirakományokra is olcsó árban elvállalok, ugyszintén

petrozsényi kőszén, valamint kokszt és faszénben

állandó raktáromat a p. t. közönségnek ajánlom.

BILDHAUER R.

Szabadság-tér.

1844

Jerson-Cacao

könnyen emészthető, jó ízű, vastartalmu eledel, és erősítő szer, amely vért képez és az idegeket erősíti.

Tudakozódjunk orvosainknál.

Minden gyógyszerárban kapható.

Főraktár Aradvármegye részére VOJTEK és WEISZ drogueria
nagykereskedésében Aradon. 1885

Telefon szám 485.

T. cz. Van szerencsém nagyrabesült
rendelőimnek szives tudomására
adni, hogy folyó évi február hó 1-étől

a Templom-utca 3. sz. alatti

czipész-üzletemetfeloszlattam, de iparomat továbbra
lakásomon

Heim Domokos-utca 2 sz. alatt,

a Tököl-téri Kisbalmi-féle gőzfürdő mellett

folytatom.

Főtörékvésem oda irányul, hogy
nagyrabesült rendelőimet ezután
is legnagyobb odaadással, szolid
és pontos kiszolgálásban részesítsem,
miért is az eddigi pártfogásért esedezem.Magamat a n. é. közönség be-
cses bizalmába ajánlva maradok

kiváló tisztelettel 11

Pakszián Sándorné,

czipész, Heim Domokos-utca 2. sz.

A pozsonyi kiállításon

arany éremmel

kitüntetett

„Weisenbacher“-féle

COGNACOTajánljuk a nagyérdemű közön-
ség szives figyelmébe, mint
valódi és tiszta**borpárlatot,**s kérjük össze nem téveszteni
ama sok, csak hideg, keverés
uton készült árukkal.**Hankus és Cserevnyák**

tulajdonosok,

Salgó-Tarjánban.Főraktár Arad és vidékén:
Karátsonyi Antal urnál, ugy-
szintén kapható: Daimel Lajos
urnál. 1881

Kiállítás!

Kiállítás!

Ritka alkaloma legjobb Dictator beszélőgépek meg-
hallgatására, melyek iránt az egész conti-
nens intelligens publikuma érdeklődik. Leg-
utóbb a Mascagni Record Comp-tól, mely
a Balkánon óriási feltűnést keltett, nagy meny-
nyiségű beszélő gépet szereztem be és
nyolcz napi nyilvános kiállítást rendezek,
hogy mindenki meggyőződést szerezzen ezen
valóban tökéletes gépekről, melyek nemcsak
a legkellemesebb szórakozást nyújtanak csalá-
doknak, hanem idegen nyelvek elsajátítá-
sára, ügyvédi és más irodákban is alkal-
mazhatók. Különösen figyelemre méltók az
önműködő (automat) gépek, melyek teljesen
főlölegessé teszik a katona-, cigányzenét és
énekeseket, oly élethűen reprodukálnak min-
dent, s azért vendéglőkben szállodákban, kávé-
házakban, cukrászdákban s nagyobb nyilvános
helyeken nemcsak a közönségnek nyújtanak
szórakozást, hanem a tulajdonosnak is nagy
jövedelmet hoznak. Megtekinthetők és felvilá-
gosítás nyerhető egész napon át. Képes árjegy-
zékét ingyen és bérmentve küld a Mascagni Re-
cord Comp Aradmegye egyedüli főelárusítója:**KEPPICH ZSIGMOND**

Arad, Andrassy-tér 19. szám, a „Központi szállodában“.

Telefon 369. szám.

Telefon 369. szám.

Holtzer József

uri szabósága
Aradon,
Vörösmarty-utca 1. szám.

**Női felöltők,
gallérok, köpenyek,
kabátok.**

1542

**Férfi, fiu, gyermek-
ruhák, felöltők
nagy raktára.**

Oriási választék, meglepő olcsó árban!

Pontos kiszolgálás!

Jutányos árak!

Óh jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és
elnyálgasodás ellen gyors
és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem ront-
ják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és azétküldési raktár:

„NÁDOR”
GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított!

Kapható Aradon: Berger Gyula, Földes Kelemen, Hajós Árpád, Khudy József, Ring Lajos, Rozsnyay Mátyas özv., Tábor Gyula, Vojtek Kálmán gyógyszerárakban és Vojtek és Weisz drogoistáknál.

Győrökön: Masznyik Dániel gyógyszerárakban.
Magy.-Pécskán: Mike József gyógyszerárakban.
U-Pécskán: Rokszin János gyógyszerárakban.
Simándon: Csiky Lukács gyógyszerárakban.
Szilváson: Fűredy Ede gyógyszerárakban.

1884

Árverési hirdetmény.

A hódmezővásárhelyi Gazdasági egyesület tulajdonát képező „Nemzeti szálloda” Hódmező-Vásárhelyen a Gazdasági egyesület helyiségében 1902. év december hó 1-én d. e. 9 órakor tartandó és zárt ajánlat beadásával egybekötött nyilvános árverésen 1903. év április 24-től számított 10 évre haszonbérbe fog adni, a melyre az érdeklődők meghívotnak. A város központján egészen modernül épült szállodában van: 23 szoba, nagy kávéházi helyiség, tágas étterem, nagy udvar, istálló, kocsiszin, jégverem és megfelelő egyéb mellék helyiség.

Árverési feltételek röviden a következők:

1. Kikiáltási ár évenkénti haszonbérül 8000 korona.
  2. Az árverelni szándékozók tartoznak az árverés megkezdéseig Dr. Csáky Lajos hmvásárhelyi ügyvéd, egyleti ügyész-nél a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban letenni.
  3. A zárt ajánlatok 10% bánatpénz csatolásával ugyan-csak nevezett ügyvéd kezéhez 1902. év november 30. napjának d. u. 5 órájáig adandók be.
  4. Haszonbérlet az árverésnél letett vagy zárt ajánlatához mellékelt bánatpénzét ajánlatának elfogadása esetén 8 nap alatt félévre járó haszonbér összegéig kiegészíteni s óvadékkul az egyesület elnökségénél elhelyezni köteles.
  5. Az egyesület elnöksége fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok vagy a legtöbbet ígérők közül szabadon választhasson.
  6. A kitett határidőn túl beérkező vagy bánatpénzzel el nem látott zárt ajánlatok figyelembe nem vétetnek.
  7. A visszalépő bánatpénzét elveszti.
- A közelebbi feltételek Dr. Csáky Lajos hódmezővásárhelyi ügyvéd egyleti ügyész irodájában tudhatók meg. Levélbeli megkeresésekre ugyan ő válaszol.

Hódmezővásárhely, 1902. évi október hó 17-én.

Németh Pál,

titkár.

1831

Ezrekre menő hálairattal elismert egyetlen és kitűnő hatású

tyukszemirtó-szer

a Hajós-féle

ANAGALLIN.

Tyukszem, szemölcs és mindenféle bőrkeményedést biztosan és gyökeresen eltávolít.

Ara egy üvegnek 70 fillér.

MUNDAN

legújabb és legkitűnőbb amerikai folttisztító víz.

Mindenféle ruhaszövetből zsir és egyéb foltot azonnal eltávolít anélkül, hogy a szövet színét megtámadná avagy azon a más tisztítószerrel szokott foltkarikat idézne elő. **Mundan** nem gyúlékony, kezelése nem jár veszéllyel.

Egy 200 grmos üvegnek az ára 25 krajczár.

Phenol-sav.

Poloska kiirtására egyetlen biztos hatású szer, alkalmazása igen egyszerű, egy párszori beecsetelés után meglepő eredmény érhető el. — **ara egy üvegnek 35 krajczár.**

A fenti szerek csakis

652

Hajós Árpád

gyógyszertárakban kaphatók

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Sanatorium és Vizgyógyintézet

Arad, Zrinyi-utca 3. sz. Telefon 270.

Vezető-orvos: Dr. HECHT.

Idegesség, ideges gyomor, bél-, fej-, szívbántalmaknál, szivbillentyű, nő, tüdő és gégebajok, rossz testtartásnál. Gyógyeszközök: Hidegvizgyógyimód, villámfény-, moor-, szénsavas, villamos fürdők, massage, belégzések, villamozások, svéd gyógytorna. Napfürdő. Hasmassage. 1809

Bennlakóknak kényelmes szobák, jó ellátás.

Délmagyarországon egyetlen jogosított intézet, mely télen-nyáron nyitva van.

Modern, alig használt
butorok,
villamos csillárok,
villamos
asztali lámpák,
szőnyegek, függönyök
legújabb szerkezetű nagy
Fénykép gép,
fürdőkályha, káddal „Neptun“
és ékszerek

jutányos áron

eladó.

Bővebbet: Dengl Lajos urnál
Boros-Béni-tér 15.

Ugyanott nagymenyiségű nyitott üzleti állványok is kaphatók.

Eladó lovak.

Néhai dr. Matavovszky
Nándor hagyatékából

2 drb.

**hámos ló
eladó.**

Értekezhetni: Szathmáry
Gyula ügyvéd, ügygondnok-
kal Aradon, Nagy-körút 1. sz. a.

Tatai

Tojás-Brikettünk

teljesen pótolja a

porosz-szenet

szobafűtésnél és főzésnél.

Rendkívüli előnyei:

nagy fűtőerővel bír,
szagtalanul ég el,
nem képez salakot,
egyforma darabokból áll,
nem kell szétörni,
nem porlik, nem piszkít,
nem esik szét és így
mi sem vész kárba.

O l e s ó.

Meggyőződésünk, hogy egy-
szeri kísérlet után t. czim is
kizárólag e kitűnő fűtőanyagot
fogja használni.

Vezérképviselő: **Dávid József.**

Kizárólagos elárusító:

Róth József

szállító üzlete:

Eötvös-utca 3. Telefon 63. sz.

Bayer Hugó, gyógyszerész „A római császárhoz“
Bécs-város, Wollzeile 13. sz.

Ajánlja a t. cz. közönségnek alábbi, saját gyártmányú különlegességeit, melyeknek hatását sok évi siker biztosítja.

A Bayer-féle salicyl-kaucsuktapasz

biztos szer a tyukszemek és bőrképződések alapos, veszélytelen és fájdalommentes eltávolítására. E kitűnőnek bizonyult tapasz ára pontos használati utasítással együtt boríték-ként 30 kr., vidékre 35. Ha az összeg levéltételekben beküldetik.

Lanolin-krem durva, repedezett bőr ellen. 1 tégely 25 kr. — **Szalimák-pasztilák**, hurutos bántalmaknál kitűnő hatással, 1 doboz 40 kr. — **Ételpor**, kitűnőnek bizonyult, 1 doboz 50 kr. — **Utrihé**, legrégebbi házi szer köhögésnél, rekedtségnél és elnyálkásodásnál, 1 üveg 50 kr. — **Fejkorparviz**, egy üveg 60 kr. — **Toilette-czet**, egy üveg 50 kr. — **Bécsi hölgypor**, teljesen ártalmatlan, a bőrnek simaságot és természetes friss színt ad, egy doboz 50 kr. Fehér, sárga és rózsaszinben (barnáknak). — **Arcskenőcs**, biztos szer szeplők, májfoltok, bőrtakák stb. ellen. egy tégely 70 kr. — Megrendelések csakis „A római császárhoz“ címzett gyógyszerertárhoz, Bécs város, Wollzeile 13. sz. Bayer Hugó gyógyszerész címére intézendők. Naponta 2-szeri postal szétküldés. 1683

1131—1902. I. számhoz.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú földmivelésügyi m. kir. Minister urnak 1902. évi október hó 13-án kelt 35192. számú rendeletével a Szapáriliget községben építendő iskolaépület felépítési munkáit 22377 kor. 10 fill. összeg erejéig engedélyezte.

Ezen föld-, kőmives és elhelyező-, kőfaragó-, ács-, tetőfedő-, vas-, bádogos-, asztalos-, lakatos-, mázoló és üveges- és kárpitos munka kivitelének biztosítása céljából az 1902. évi november hó 24-ik napjának délelőtt 10 órájára az aradi m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében (Nagy-körút 6. sz. I. em.) tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlatokat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előirt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő, — az aradi m. kir. adóhivatalnál letett és a földmivelésügyi ministeri tárcza-naplóban elkönyvelt bánatpénznek letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek az aradi m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők

Kelt Aradon, 1902. évi október hó 22-én.

1864

M. kir. államépítészeti hivatal.

Keller,

kir. főmérnök

Nagyszebeni Földhitelintézet.

A legelőnyösebb feltételek mellett engedélyezünk

jelzálogkölcsönöket

30%, 35, 40% és 50 évi visszafizetésre (amortizációra) féléves részletekben, melyekben ugy a kamat, mint a tőke törlesztése bevonultatik.

A kölcsönök készpénzben a záloglevelek teljes névértékben fizettetnek ki.

A kölcsönök közvetítését eszközli megbízottunk

Szücs F. Vilmos Aradon,

ki is mindennemű felvilágosítással szolgál.

Nagyszebeni Földhitelintézet.

Hivatkozva a fenti hirdetésre, kérem a t. jelzálog kölcsönt kereső közönséget, hogy ugy mint eddig, továbbra is bizalommal forduljon ügyeivel hozzám, elvem mindenkor a közönség szolid kiszolgálása volt s marad is

A bekebelezési költségeket kívánatra előlegezem, díjazásom utólagos.

Tisztelettel

SZÜCS F. VILMOS

Ingatlan és földhitel kölcsönintézet 1496

Arad, Boros Beni-tér 22. sz. (Spielmann-ház) I. emelet.

Aki barátja
a finom falatoknak
és jó kortyoknak,
térjen be

Záray Géza

husdelikatesz-gyártónak
Aradon, Andrassy-
tér és Salacz-utca
saroképületében levő
**inyes-áru, élel-
miszerüzletébe**
és **buffetjébe,**

a hol kaphat:

1. Saját gyártmányú
készítményeimből:

mindennap frissen készített hires Záray-tormást, gulyás-kolbászt, friss és száraz kolbászt, májast, vérest, disznósajtot, párisit, augsburgit, mortadellát, mozaik- és extra-kolbászt; különféle galantinokat és huspástetomokat, hus- és halkocsonyákat, aspicot, sauceokat és majonesokat, nyelvet, prágai és kassai sonkát, perzselt és husos szalonnát.

2. Állandó árukész-
letéből:

Évadoknak megfelelő **élelmi szereket** (gomba, gyümölcs, vaj, különféle sajtok, szalámi, libamáj, szarvasgomba, orsovai caviár, főtt és nyers tojás, hal, rák, vadhusok, hizlalt baromfiak, nyers hus, zsir, francia és magyar mustár, hajdina, gesztenye, méz, a legkülönfélébb hus-, hal- és gyümölcsconservék, olasz- és herring saláta, bulionok stb.

Italokból: finom borokat, pezsgőt, serryt, malagát, aszút; pálinkákat, likőröket, cognacot, rumot, palaczkstört stb.

3. Buffetben:

Közönséges és inyes ételeket saját gyártmányából és árukészletéből kis és nagy adagokban 20 krtól 60 krig, ugyszintén italokat pohárban és üvegekben.

4. Kihordásra;

Elegánsan feldisztett tálak finom felvágottakból és halakból ebédre, ozsonára és vacsorára, jourokra, névnapokra s bármely összejöveteli alkalmakra ugy helyben, mint a vidékre.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan teljesíttetnek.

Készítményeim **haza** kezeléséről s a hozzájuk való anyagnak **tegyobb** minőségéről és frissességéről nyugodt lélekkel biztosíthatom nagyrabecsült vevőimet, kiknek rövid két hónap óta önálló üzletemnek oly kitűnő módon való partfogását továbbra is föntartani kérem azzal, hogy ezt mindenkor kiérdemelni legfőbb törekvésem leend. 1864

Záray Géza.

Telefon 322.

Első rendű hasított Tölgy szőlőkarók

6 és 7 láb hosszúságban kaphatók a legjutányosabb árban a ter-
novai állomáson.

Klein B. Vilmos

Arad Petőfi-utca 1. sz.

A karók kocsival is elvihetők a
tauczi országot melletti rak-
tárból.

407

Zálogcédlákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-
tárgyakat készpénz fizetés mel-
lett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

Óras és ékszerész

ARAD, TEMPLUM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legol-
csóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb

1746

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438

Vámmentes szállítás!

Carl Gottlob Schuster jun.

nagy hangszergyára

Markneukirchen, 519.

(Szászország.) 1717

Alapították 1824. évben.

Hangszer katalogus ingyen.

Cserét engedélyez.

Számos elismerő okirat Ausztria-Ma-
gyarország minden részéből.

3942—1902. pm.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a vá-
rosi törvényhatósági utak épi-
tési, fentartási és kezelési ki-
adásáról s a kiadások fedezé-
sére szükséges bevételekről az
1903. és 1904. évekre össze-
állított Arad szab. kir. város
közigazgatási bizottsága által
megállapított költség eldírán-
yat hivatalomban az 1902. évi
október hó 26-tól november hó
9-ig terjedő 15 napra közszem-
lére kitétetik, ahol az érdekel-
tek által megtekinthető s az
az elleni felszólamlások a ki-
tételi határidő alatt hozzám be-
nyújthatók.

Aradon, 1902. évi október
hó 25-én.

Institórius,
polgármester.

1851

Egyedül valódi angol

THIERRY-féle BALZSAM.

Egészség-rendőrileg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üvegek fóliázolása kereskedelem-törvényi minta-védelem alatt áll.

Allela echter Balsam
aus der Schutzensel-Apotheke
in Prag
A. Thierry in Prag

Ezen balzsam belsőleg és külsőleg is használható. 1. Hasonlíthatatlan ha-
tású gyógyszer a tífus és mell minden betegségére: enyhíti a hurutot és
bajokat is meggyógyítja. 2. Kétség hatása van torokgyulladásnál, rekedtség-
nél, a nyak bármely bántalmánál stb. 3. Alaposan megszüntet minden lázt.
4. Meglehetően gyógyítja a máj, gyomor és a belek minden betegségét, ki-
lönösen gyomorgörögést, kólikát és hasragást. 5. Gyenge hashajtó és vér-
tisztító hatású, tisztítja a veséket, megszünteti a hypochondriát és busko-
moragot, erősíti az étvágyat és emésztést. 6. Kétség szolgálatot tesz fog-
fájásnál, odvas fogaknál, szájpénésznél, minden fog és szájbajnál, megszünt-
teti a felbőgőst s a száj és gyomor rossz szagát. 7. Külsőleg kétség
gyógyszere minden sebre, akár régi az, akár új, sérülésekre, orbánczra,
pattanások, füstölök, szemölcsök, égési sebekre, megfagyott tagokra, rüh,
korsz s kitéréssekre, fejpattogzott és érdes kezekre stb., megszünteti a fejfá-
sát, zugást, szakgátást, köszvényt, fülfájást stb. Jól vigyázzon mindenki a
fehér 281d apácza-védjegyre. — Hamisítás ellen a legbiztosabb óvszer a
gyárából való direkt megrendelés. A szállítása csak a szabadalmazott
eredeti dobozokba: 12 kis vagy 6 dupla üveggel történik. Ausztria-Magyar-
ország minden postállomására bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg ára 4
korona, Bosznia és Herzegovinába bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg 4
korona 60 fillér, 12 kis vagy 6 dupla üvegnél kevesebb nem szállítatik. —
Szállítás csak a pénz előre beküldése vagy az összeg utánvétele mellett.

Miért szenved? mikor biztos gyógyító hatásra van kilátás még a legrégibb
sebeknél is a

Thierry A. gyógyszerésznek egyedül valódi

Centifolia-kenőcse

használatánál, amely által majdnem minden alkalommal, még a fájdalmas és veszélyes műtétek vagy
amputálás is elkerülhetők és utóérhetetlen úgy a sebek gyógyításában, mint a fájdalom enyhítésében is.
A valódi Centifolia-kenőcs használható: gyermekágyas fájó mellére, tejfolyás megakadásánál, mell-meg-
keményedés, orbáncz, minden idült bajoknál, sebes lábak vagy tagokra, sebek, sófolyás, dagadt lábak-
nál, sőt csontszúrnál is; ütés-, szúrás-, vágás-, zúzás- és lövéseknél; minden idegen anyag, mint: üveg-
vagy faszilánk, homok, serét, tövis stb. kiszívására; mindenféle dagadtok, kelések, támadások, pokol-
var, sőr rákbajnál is; gúliszta ellen, körömméreg, porsenes, sebes lábak, mindenféle égést sebek, fa-
gyos tagok, a beteg fekvéstől fáradt tagjaira, nyakdagadatok, a vér betegségek, fülfolyás, gyermek-ötvar
stb. bántalmak ellen. Két tégelynél kevesebb nem küldetik; a szállítása csak az árak előlege bekü-
ldése vagy utánvét mellett történhetik. Két tégely ára szállítólévelel, portó és csomagolással együtt 3
korona 50 fillér. Számtalan elismerő-levél áll rendelkezésre. Mindeukit óvatuk a hatástalan hamisítványok
vásárlásától s tessék ügyelni, hogy minden tégelyre a fenti védjegy és a cím: „Schutzengel Apotheke
des A. Thierry in Pragrad“ beégetve legyen.

A gyógyhatásukban utóérhetetlen eme két szer a romlásnak nincs kitéve, hanem ellenkezőleg,
minél régebbiek, annál jobb és hatásosabbak lesznek, sem a hideg, sem a meleg által nem szenved-
nek és azért bármely évszakban szétküldhetők. Legtöbbször már az orvos megérkezése is segítenek,
nagyon természetes, hogy sohasem szabad hamisítványokat, vagy pedig más értéketlen és hatás nélküli
ugynevezett pótszereket használni, amelyekért a pénzt hiába dobja ki, hanem csakis ezen két tégely-
jének elismert, valódi, olcsó, megbízható és mindamellett teljesen ártalmatlan világhírű szert kell vásá-
rolni, amelyeket minden családban minden előfordulható esélyre készleiben kell tartani. Ahol pedig
ezen szerek a valódiság minden kellékével ellátva nem volnának kaphatók, úgy kérjük azokat közvetlenül

Thierry (Adolf) gyógyszerésznél Limited „Schutzengel Apotheke“ Pragrad bei Robitsch-Saurbrunn
megrendelni.
Központi raktár: Budapest Torok J. gyógyszerertárban, Zágráb Mittelbach S. gyógyszerertárban, Bécsben
C. Brady gyógyszerertárban. 1851

Főnyeremény
esetleg
50.000 márka.

Szerencse-
értesítő.

A nyereményekért
az állam
felelősséget vállal.

Meghívó a Hamburg városa által biztosított pénzsorsjáték
nyeremény esélyeihez
amelyen feltétlenül

11 millió 202,000 márka

less mint nyeremény kisorsolva.

Ezen kiválóan előnyös pénzsorsjáték 118,000 sorsjegyet tartalmaz és
nyereményei a következők:

A legnagyobb nyeremény esetleg 500,000 márka.

Jutalom	300,000 márka	16 nyerem. á	10,000 márka
1 nyeremény á	200,000 márka	56 nyerem. á	5000 márka
1 nyeremény á	100,000 márka	102 nyerem. á	3000 márka
1 nyeremény á	75,000 márka	156 nyerem. á	2000 márka
2 nyeremény á	70,000 márka	4 nyerem. á	1500 márka
1 nyeremény á	65,000 márka	612 nyerem. á	1000 márka
1 nyeremény á	60,000 márka	1030 nyerem. á	300 márka
1 nyeremény á	55,000 márka	20 nyerem. á	250 márka
2 nyeremény á	50,000 márka	77 nyerem. á	200 márka
1 nyeremény á	40,000 márka	36053 nyerem. á	169 márka
1 nyeremény á	30,000 márka	9989 nyer. á	150, 148, 115, 100 m.
1 nyeremény á	20,000 márka	10882 nyer. á	78, 45, 21 márka

összesen 59,010 nyeremény.

amelyek rövid idő alatt 7 részben feltétlenül kihuzatnak.
A főnyeremény az első osztálynál 50,000 márka, a 2-nél 55,000 márka,
a 3-nál 60,000 márka, a 4-nél 65,000 márka, az 5-nél 70,000 márka, a
6-nál 75,000 márka, a 7-nél 200,000 márka és egy jutalom 300,000
márka, esetleg 500,000 márka.

Az első osztály huzása hivatalosan

október 28-án,

lesz megtartva. — A sorsjegyek árai:

egész eredeti sorsjegy csak 7 korona — fillér, 1815
fél eredeti sorsjegy csak 3 korona 50 fillér,
negyed eredeti sorsjegy csak 1 korona 75 fillér.

A következő osztályra a betétek valamint a hivatalos nyeremény jegy-
zékét amely Hamburg város czimerével van ellátva, valamint a sorsolási
tervezetet kívánatra ingyen és bérmentve előzetesen küldöm.

A nyeremény pénzek kifizetése és szétküldése azonnal és kizárólag
általam történik a legnagyobb titoktartás mellett.

Megrendeléseket postautalvánnyal kérek, esetleg utánvétellel is küldök
Kérem szíves megrendelését — tekintettel a küszöbön levő hu-
zásra — azonnal, de legkésőbb

folyó évi október 30-ig

hozzám bizalommal beküldeni.

Samuel Heckscher senr.

Bankgeschäft in HAMBURG.

Gurahonezi portlandcemento

egyedüli magyar gyártmány, mely a
magyar mérnök- és építész-egylet ál-
tal megszabott normáitakat 60—70 szá-
zalékkal felülmúlja, rendkívül finom
örlésben, kis és nagy mennyiségben,
gyári áron kapható

Krisán János Arad, nagyvárad-ut 12. és
Az Arad-csanádi Egyesült Vasutak
szertáránál

Arad állomás mellett.

Megrendeléseket az Arad-csanádi Egye-
sült Vasutak központi irodája is elfo-
gad és a cementet kívánatra házhoz
szállítja. 1849

Egy

a jegyzői s anyakönyvi teen-
dőkben jártas

segéd

a petrisi jegyzőségénél

960 korona évi fizetés mellett
november 1-től

alkalmazást nyerhet.

Petris, 1902. évi október hó 23.

Kiszner,
körjegyző.

1855

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely
az elveszített erőt újra meghozza.
Próbacsomagot s egy száz oldalas köny-
vet postán, jói becsomagolva, ingyen
kapják mindazok, a kik érte irnak.
Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvos-
ság, mely megmentett ezeket, a kik
fiatalkori kihágások folytán nemi ba-
jokban, szifiliszben, valamint elveszi-
tett férfierőben szenvednek. Ez okból
elhatározta az intézet, hogy egy in-
gyen csomag orvosságot magyarító
könyvvel együtt mindenkinek ingyen
küld. Ezzel a házi orvossággal a baj
otthon gyógyítható, s mindazok, a kik
a fiatalkori kihágásokból származó ne-
mi bajokban, szellemi elgyöngülésben,
vagy krónikus bajokban szenvednek,
otthon gyógyíthatják magukat. Ez a
gyógyszer közvetlenül azokra a szer-
vekre hat, a hol a megerősödés szük-
séges csodálatos eredménnyel gyó-
gyítja az évek óta tartó betegségeket.
Öreg, fiatal egyaránt irhat a Staat
Medical Institutnak az alant jelzett
czimre, a honnan a csomagot rögtön
elküldik. Az intézet leginkább azokat
akarja megmenteni, a kik kezelés
széljából az otthonukat nem hagyhat-
ják el. A próbacsomag megmutatja,
hogy mily könnyen gyógyíthatók eb-
ből a rettenetes bajból otthon. Az in-
tézet kivétel nem tesz. Mindenki ir-
hat érte bárholon magyarul, mire
titoktartás mellett postafordultáva egy
ingyen csomag orvosságot kap ma-
gyarító könyvvel együtt. Irjon még
ma. A csomag oly szépen be van cso-
magozva, hogy a tartalmát senki sem
fogja megtudni. A levelet így kell
címezni: Staat Medical Institute 49.
Elektron Building, Fort Wayne, Ind
Amerika. A levelek mindig bérment-
sítendők. 1570

APRÓ HIRDETÉSEK.

Felvitelgositásokat teljesen ingyen ad a

kiadóhivatal:

József főherceg-ut 22. szám.

Telefon szám: 151.

Tudakozásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

ezzen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselekedet kereső vagy cseledek ajánkozó apró hirdetés 20 szög 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 filléért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárúsító helyein.

Hirdetések felvételnek a
kiadóhivatalban:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

Apró hirdetésekre

szolgáló levelezőlapok kaphatók

Aradon:

Révész Nándor

könyvkereskedésében, Szabadság-tér és Forray-utca sarok.

Ifj. Klein Mór

könyvkereskedésében, Atzél Péter-utca.

Kerpel Izsó

könyvkereskedésében, Andrásy-tér.

Kubina Béláné

papírkereskedésében, Hunyadi-utca.

Keppich Zsigmond

papírkereskedésében, Andrásy-tér.

Ozv. Hammerschlag L.-né

dohánytözsdejében, Andrásy-tér.

Lészay Sándor

dohánytözsdejében, Andrásy-tér.

Kis tözsdében

Templom-utca.

Kohn László

Waggongyárban.

Hoffmann József

fűszerkereskedésében, Forray-utca.

Bauer Gyula

dohánytözsdejében, Andrásy-tér.

Igen szép 2 kép

nagyon izléses, természetes színű fakerettel olcsón eladó. Bővebbet Sugár József uri-szabó üzletében, Színház-épület. 1777

Betegtoló kocsi

uj, olcsón eladó. Boros Beni-tér 15. I. 12. 1821

Úgyes női ruhavarró,

ki női toilletteket a legutolsó divat szerint izlésesen készít előkelő házakhoz előnyös feltételek mellett ajánlja magát. Szives megkereséseket a lap kiadóhivatala továbbít. 1829

Parketta

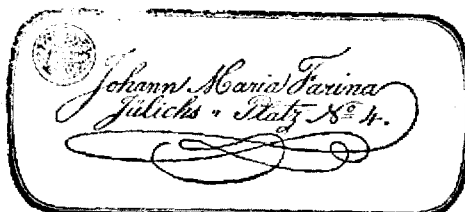
mintegy 60 m. I. oszt. száraz 5/45 méretű olcsón kapható a Boros Beni-tér 15. I. 12. 1820

Epilepsia.

Aki epilepsiában, ideges görcsökben, vagy egyéb idegbetegségben szenved, kérjen az erre vonatkozó könyvecskét, amely ingyen és bérmentve kapható: **Schwanen-Apotheke, Frankfurt a/M.** 1899

Valódi kölni vizem

a föld minden részén ismeretes az aluli törvényesen bejegyzett védjegy alatt:

Köln, **Johann Maria Farina**
Jülchsplatz No. 4.

Uvári szállítója 8 felsége I. Ferencz Józsefnek, Ausztria császárnak és Magyarország királyának, továbbá több császári és királyi udvaroknak. 1850

Vil-ik realista

háztanítónak ajánlkozik. Czím T. J. Török Ignác-utca 1. sz. 1856

Egy jó forgalmu

korcsma-üzlet teljes berendezéssel eladó. — Bővebbet a kiadóhivatalban. 1859

Eladó!

Egy jó forgalmu fodrász üzlet más vállalat miatt eladó. Czím a lap kiadóhivatalában. 1846

Egy emeletes bérház

és két földszintes ház, első még 10 évig adómentes, Arad városának legélénkebb helyén, előnyös feltételek mellett külön eladó. — Bővebbet Gróf Leiningen-utca 11. sz. alatt. 1847

Tanulók

heti fizetéssel felvételnek az Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdájában és könyvkötészetében

Czimek

bármely ország- és szakmából, ajánlatok szétküldése és üzleti összeköttetések létesítése czéljából (postadíj jótállással) **Roseazweig József és fia Nemzetközi Czimirodájában** Budapest, V., Nádor-utca 13. sz. 1870
Prospektus bérmentve.

3 nap alatt meggyógyul

a hngyesőfolyás — ha több éves is — szabadalmazott tanálmányom által, mely több évi orvosi gyakorlatban kipróbálva, a bécsi közpórházban s a párisi Hopital-Mydien verbajbetegségek osztályán általános használatban van. Tehetetlenség és éjjeli magömlés meggyógyítására is feltétlenül biztos. Átrend, foglalkozás változtatás nélkül otthon titokban használható. Használati utasítással 10 frt. utánvétellel, vagy az összeg előre küldése mellett.

Dr. Tóth Ödön 1853

Budapest, VIII. József-körut 53.

Spiritus-izzólámpa. Minden régi petroleum lámpa átalakítható a szabadalmazott **spiritus-gásgövel izzólámpává.** Ára a teljes készüléknek (csomagolás és bérmentes küldés 1 kor. 50 fill.) 7 kor. 50 fill. Külön elsőrendű transparenens izzótest 12 drb. 4 korona 50 fillér. Szesz izzófényű asztali lámpa 12 márka.

Képes prospektus ingyen. 1790

M. STEIN

Berlin W. Bülowstrasse 95/b.

Öregeknek és ifjaknak

hasznos utbaigazításul szolgál a most újból megjelent és számos kiadást ért Dr. Müller (Med. Rath.) által írott

Megromlott ideg-, faj- és nem-rendszer című könyve, amely jó tanácsokat ad ezen bajok ismertetésére és gyógykezelésére. 1075

Egy korona 20 fillér bélyegeken történt előzetes beküldése esetén bérmentve küldi Curt Röber Braunschweig.

Keresek részemre

egy szobrászati vagy egy mintázói állást, esetleg elfogadok czimfestői vagy ehhez hasonló állást. Czímem Herkner Alfréd, Szél utca 1/b. Arad. 1863

Uraságoktól levetett

téli és nyári ruhákat

a legmagasabb áron veszek.

Kivánatra házhoz is megyek. Továbbá használt butorokat is veszek és olcsó áron eladok. 1828

Menczer Márton

Arad, Petőfi-utca 7. sz.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy **Aradon**

kárpitos és diszító-üzletet nyitottam.

Több éven át Budapest, Bécs, Berlin, Brüssel és Párisban elsőrendű műtermekben dolgoztam, úgy, hogy azon kellemes helyzetben vagyok t. cz. rendelőimnek legkényesebb igényeinek is megfelelek. Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig a legjutányosabb árak mellett. Elvállalok olcsón **lakásberendezéseket** helyben és vidéken. Költözködések alkalmával butoresomagolást, ugyszintén használt kárpitosított butorok újra áthuzását gyorsan és olcsón eszközölök.

Egy jó házból való fiatal tanulóul felveszek.

Tisztelettel

Reiner J. Gyula

kárpitos és diszító 1828

Thököl-tér 6/a. szám (Prolich-ház.)

Városi sörház átvétele.

Van szerencsém a t. helybeli és vidéki közönség szives tudomására hozni, hogy november elsején a

„Városi sörházat“

átvettem 1838

s azt szakszerűen fogom kezelni. A menyházi fürdő és étterem tizenegy évi kezelése alatt folyvást oda törekedtem, hogy a közönség nagybecsü elismerését és teljes megelégedését kiérdemeljem. Főtörekvésem ez a jövőben is. Miért is a t. közönség pártfogásáért esedezem.

A városi sörcsarnokban naponként minden időben kitűnő magyar izletes étkek, italok jutányos árban és lelkiismeretes kiszolgálás mellett lesznek kaphatók. Társas vacsorák készítését és kiszolgálását lehető legjutányosabb árak mellett elvállalom.

A t. közönség szives jóindulatu támogatását tisztelettel kéri

Weisz Ignácz,

a „Városi sörház“ új bérlője!

Uj hal-áruda!

Van szerencsém a n. é. vevőimre egy a n. b. közönséget értesíteni, hogy Aradon, a halteren az „Arany potyka“ helyiségében

élő és nyers halak

bármely nagyságban és fajban a napi árfolyam szerint mindenkor nálam kaphatók. Póstaí megrendelések a legpontosabban utánvét mellett eszközölhetnek.

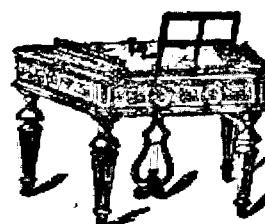
Becses pártfogásáért esd

tisztelettel

Widulovits Mária,

haláruda tulajdonos.

302

Pártoljuk

a hazai ipart!

Szép és jó munkáért

Páris, London,

Stockholm és

Budapesten ki-

tüntetve

Varju Béla

cs. és kir. szab. műhangszer-ipar telepe

Budapest, VIII., József-körut 20. sz.

A székes-főváros, valamint több zenekar és zuzóló-

testület szállítója.

Saját készítményű hangszerek, u. m.:

	frtól frtig	frtól frtig	
Iskola-hegedűk	5 15	Trombiták	4 70
Kijátszott régi hegedűk	20 1000	Harmonikák	3 80
Fuvolák	3 80	Arisztonok	14 35

Intóna 6 kótalappal 12, valamint mindennemű pergamén, vonó és fuvó-hangszerekben.

Czimbalmok,

45 forinttól 300 forintig, hat évi jótállás mellett.

Bármintemű hangszerek javítása.

Olcsó árak. Pontos munka. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 1764

Árverési hirdetmény.

A csálai állami szőlőtelep gazdasága felesleges terménykészletének eladására árverést nyitok.

Az árverés f. évi november hó 13-án d. e. 9 órakor magán a telepen (Arad mellett) tartatik meg.

Az árverés tárgyát mintegy 550 mm. buza, 200 mm. árpa, 900 mm. zab, továbbá 500 mm. szóna, 1500 mm. tavaszi szalma, 28000 kéve tengeri szár és 100 mm. törekes polyva képezi s annak vételére 10% bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok is elfogadhatnak és részlet ajánlatok is tehetők.

A csálai és barackzai állami szőlőtelepek igazgatósága Aradon.

1814

Bámulatos újdonság!

325 drb. 1 frt 95 kr.-ért.

Egy pompás aranyozott óra elegáns láncszal, három évi jótállás mellett, egy „Laterna Magica“ 25 érdekes képpel, egy igen finom nyakkendőtü simili brilliantkövel, egy keleti gyöngyökből való nyakék, a legmodernebb női ékszer patent zárral; 1 finom bőr pénztárca, egy nagyon elegáns szivarszipka, 1 double-arany kézelő-és ingomb-garnitúra, 1 finom zsebkés, 1 finom toillette-tükör tokban, 20 darab a levelezéshez szükséges tárgy és még 200 darab különböző apróság, mely minden háztartásnál elkerülhetetlen. Az érdekes 325 darab tárgy, melyek közül maga az óra megéri a pénzt, megkapható az 1 frt 95 kr. utánvétellel az elárusítónál:

S. Kohane

KRAKKAU, (Galicia).

POSTFACH 72.

Ha a küldött áruk nem felelnek meg, a pénzt visszaadják. 1808

NEUMANN M.

férfi-, nő- és gyermek-ruha telepe

ARADON,

Andrássy-tér, a Fehér Kereszttel szemben.

csász. és kir. udvari szállító

Dusan felszerelt raktár az elősmert legjobb minőségű készárúban.

1502

Mérték szerinti megrendelések kifogástalan kivitelben készítettnek.

Szabott árak.

Alapított 1845.

Telefon szám 457.

Szabott árak.

K É S Z

butor eladás!

Ajánlom a n. é. közönségnek **szolid kivitelű**

kész-butoraimat

és olyanokra megbízást készséggel elfogadok.

1899

Varga József

asztalos-mester

Arad, Kápolna-utca 6. sz.

Az Andrássy-téren 9. számú házamban,

Lengyel Lőrincz butorgyáros által birt. összes földszinti, udvari és emeleti

üzleti helyiségek

1903. évi május hó 1-től kedve esetleg azonnal

kiadóok.

Közelebbi felvilágosítással közvetlenül hozzám intézendő levélbeli felszólításra szolgálók. Dr. Szilágyi Ede, Budapest, IV. Váci-utca 36. 1758

500 forintot fizetek annak, aki **Bartilla** fogvizének használatát mellett, üvegje **35 kr.** valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök. (Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla A. örökösai**, (E. Winkler) **Wien**, 19/1 Sommer-gasse 1. Kapható **Aradon: Ring Lajos** Asztalos Sándor-utca 1. sz. **G. Földes Kelemen**, Deák Ferencz-utca 11. sz. gyógyszerárúban. — Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hamisítványok feljelentői 101 díjaztatnak. 551

Telefon 436.

Ajánlják dusan felszerelt raktárakat

öntött-vas kályhákban

és tüzhelyekben

Pöhm és Gedeon

vaskereskedése 76

Arad, Eötvös-utca és Szabadság-tér sarkán.

Villanyos házi csengő bevezetést,

Villanyos házi csengő javítást,

Villanyos csengő évi jókarban tartást,

Házi telephon szerelést szakszerűen és jutányosan készít 1782

Kalmár József

villanyműszerész, kerékpár és varrogépraktár és javító műhelye

ARAD, Salacz-utca 2.

Van szerencsém a t. vevő közönséget arról értesíteni, miszerint lakásomat Csermőri Aradra (Teleky-utca 24. sz.) tettem át. Együttal ajánlom a következő faanyagokat:

6 és 7 láb hosszú

száraz szőlőkarót,

kétéves száraz

cser és bükk hasáb ölfát,

valamint egyéb haszonfát is a legjutányosabb árban.

A szőlőkarókra nézve megjegyzem, hogy azok szállítását a kőrösvölgyi vasut bármely állomására, esetleg nevezett vasut mentén fekvő szőlőkbe is elvállalom. 1776

Kohn Lajos.

Legjobb bevásárlási helye mindennemű

illatszerek,
szappanok,
fogkefék,
fogporok,
fogpasztak,
szájvizek,
hőlgyporok,
arczcremek,
arczvizek,
hajszeszek,
szivacsoknak.

Szép fogak!

cs. kis

DENTOLIN

fog creme

használatával nyerhetők.

Egyszeri használat után mindenki megkedveli.
Egy tubus 50 fillér.

A legmagbízhatóbb minőségekben mindennemű

ORVOS-SEBÉSZI

és

SZÜLÉSZETI

kötszerek.

LEGOLCSÓBB ÁRAK!

WOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése ARADON. 1710

STERN M. A.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos

női-felöltő áruháza.

Nagy választék a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Ujdonságok naponta érkeznek.

2602

ALAPITTATOTT 1875.

TELEFON 238.